

Zaključek in nadaljevanje

O povezovanju, sodelovanju in skupnem načrtovanju med znanostjo in proizvodnjo je bilo prelito nič koliko črnih v raznih resolucijah, sklepih, člankih in povedanega nič koliko lepih besedi na sestankih, posvetovanjih, kongresih in simpozijih. Vendar je bilo hkrati vedno tudi poudarjeno, da je vsega tega še veliko premalo.

Nedavna slovesnost na fakulteti za elektrotehniko ob uspešnem zaključku petletnega projekta „integriranega vezja“, plodu tesnega sodelovanja ljubljanske elektrotehniške fakultete, inštituta Jožef Stefan, inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko ter našega združenega podjetja Iskra pa nam je znova potrdila, kaj vse se da doseči z lastno pametjo in sodelovanjem, če sta tu le volja in potreba po odkritem, poglobljenem in ustvarjalnem sodelovanju znanosti in industrije.

Vsekakor je petletni projekt, ki je veljal 30 milijonov dinarjev in približno 135 življenjskih let vseh sodelujočih znanstvenikov, izreden in neponovljiv podvig naše znanosti in industrije, da bi se otrsli licenčnega in s tem tudi hkrati zastarelega znanja, hkrati pa vpregli v naš gospodski razvoj našo lastno nadarjenost in pamet, ki je, kot je videti iz uspešno zaključenega projekta, nikakor ne primanjkuje. Še več. S tem je bila morda najjasnejša premagana tista umišljena bariera, ki, žal, še velikokrat preprečuje razmah in uveljavitev lastnih možganov ter zakoreninjena miselnost, češ, da sami, spričo velikanskega razvoja in napredka tehnično in gospodarsko znatno bogatejši dežel ne bomo mogli stopati v štrč z njihovo tehnologijo in znanjem. To so verjetno samo umišljeni predsodki, ki pogostokrat zakrivajo lagodnost, neodgovornost in nesposobnost posameznih vodilnih ljudi v naši industriji, ki nočejo zaupati znanju naših ljudi, čeprav imamo vrsto ustanov in institucij, ki so na enakopravni znanstveni in razvojni ravni s tehnično naprednim svetom.

In še nekaj. Takšni projekti in sodelovanje so še posebej pomembni za slovensko gospodarstvo, ki se mora v sedanjih razmerah prestrukturirati iz objektivnih razlogov, če hoče še dalje uspešno prosperirati in napredovati. To nujo in potrebo je morda na omenjeni svečanosti najbolje označil predsednik IS Andrej Marinc: „Znanost, ki ne koristi interesom združenega dela, nima nobenega končnega smisla. Zato pa se domače raziskave za Iskrino proizvodnjo mikroelektronike ujemajo z našimi prizadevanji za boljše sestavo slovenske industrije.“

Vendar zdaj ni čas za počivanje na lorikah doseženega. Treba je nadaljevati to pot in odtod tudi naslov našega uvodnika: zaključek (petletnega sodelovanja) in nadaljevanje...

Dušan Željeznov

Izvršni odbor sindikata o različnih vprašanjih

IO KOOS preučil potek samoupravnega sporazumevanja — V najbližji izbor za organizacijo Dneva Iskre so prišli delovna organizacija Široka potrošnja, Kondenzatorji in Avtomatika — Usoda prikolic za Tolminsko še vedno ni znana — Izvršni odbor osvojil predlog Iskrinih kandidatov za različna telesa Raziskovalne skupnosti Slovenije v prihodnjem mandatsnem obdobju — Konec februarja ali v začetku marca bo v Poreču predvidoma seminar za Iskrine družbenopolitične delavce — Tudi letos bomo organizirali tradicionalno srečanje Iskrinih delavcev ob 8. marcu.

Izvršni odbor koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata ZP Iskra je na seji minuli teden, točneje v četrtek, 19. januarja obravnaval številna vprašanja. Najprej se je seznanil s potekom samoupravnega sporazumevanja v Iskri, o čemer je članom izvršnega odbora spregovoril direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič. Podrobno je pojasnil spremembe in dopolnitve predloga samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra. Pri tem je poudaril, da gre bolj za jezikovne kot vsebinske spremembe predloga tega dokumenta, spremembe pa so takšne, da ne terjajo nekega novega javnega obravnavanja. Referendume v Iskrinih delovnih organizacijah bo torej z gotovostjo moč izvesti v februarju, nekaj dni pozneje pa bo slovesen podpis samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo.

O pripravi na sprejem samoupravnega sporazuma med Delovno skupnostjo skupnih služb SOZD Iskra in temeljnimi organizacijami je udeležencem sestanka spregovoril tajnik družbenopolitičnih organizacij SOZD Iskra Miloš Pavlica. Povedal je, da k temu samoupravemu sporazumu ni bilo večjih pripomb in da, kot vse kaže, ne bo nobenih ovir da ga ne bi sprejeli v februarju.

Izvršni odbor se je na seji zavzel še za to, da naj bi na slovesnosti ob podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD podpisali tudi samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti SOZD Iskra.

V nadaljevanju je izvršni odbor obravnaval možne kandidate za organizacijo letošnjega dneva Iskre. V najbližji izbor so prišle delovne organizacije Široka potrošnja, Kondenzatorji in Avtomatika. Široka potrošnja bi, seveda, če bo sprejela organizacijo te prireditve, pripravila to najbolj množično srečanje Iskrinih delavcev in delavcev v Škofji Loki. Kot že rečeno, je eden od kandidatov tudi kolektiv iz Semiča, v okviru Avtomatike pa bi prišlo v poštev več temeljnih organizacij.

Kdo bo torej organizator Dneva Iskre še ni znano, saj imajo možnost tudi drugi Iskrini kolektivi. Okvirni datum te prireditve je sobota, 1. julija.

Prav v zvezi z določanjem kandidatov za organizacijo Dneva Iskre so člani izvršnega odbora izrekli več pripomb. Zavzeli so se za bolj dolgoročen program ter poudarili, da bi morali v Iskri končno že narediti neko evidenco jubilejev Iskrinih temeljnih in delovnih organizacij, na osnovi tega seznama pa bi lahko lažje in, kot že rečeno, bolj dolgoročno zaupali organizacijo tega srečanja.

Na dnevnem redu se je bil morali člani izvršnega odbora poslušati tudi poročilo o „usodi“ avtomobilskih prikolic, ki so jih Iskrini delavci poslali kot pomoč prizadetim v katastrofalnem potresu na Primorskem. Žal se seje ni udeležil predstavnik iz Avtoelektrike, ki bi lahko o tem najbolj podrobno poročal.

IO KOOS je v nadaljevanju seje podprl predlog kandidatov iz SOZD Iskra za različna telesa raziskovalne skupnosti Slovenije v naslednjem mandatsnem obdobju. Predlog kandidatov je pripravilo Področje za inovacije.

Kot je znano, je bil poreški hotel Delfin minulo jesen gostitelj več kot 180 Iskrinih družbenopolitičnih,

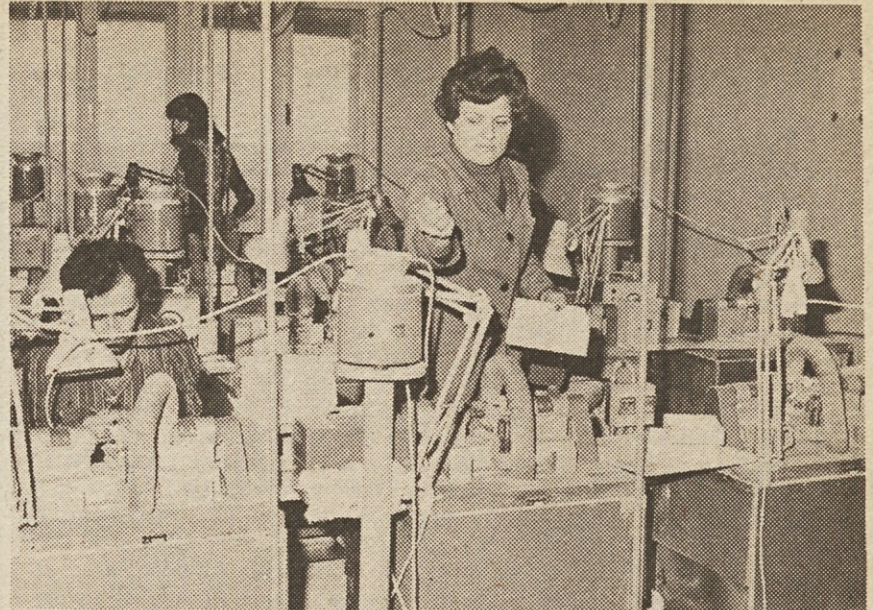
samoupravnih in vodstvenih delavcev. Seminar so Iskrini aktivisti izkoristili za podrobnejšo razčlenitev različnih problemov in vprašanj, hkrati pa tudi za dogovor, kako bo treba delati v prihodnje. Seminar je izredno dobro uspel, zato se je Izvršni odbor sindikata zavzel, da bi podobno srečanje organizirali tudi letos. Najverjetneje

Predsednik IO KOOS sindikata Jože Cebela in Boštjan Barborič, ki je na seji izvršnega odbora sindikata poročal o dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra.

bo seminar konec februarja ali v začetku marca spet v Poreču, mestu, ki ima za organizacijo takšnega srečanja več prednosti kot mnogi drugi kraji, med drugim tudi zaradi ugodnih delovnih pogojev in, ne na koncu, zaradi nizkih stroškov. Na seminarju bi po prvih predlogih obravnavali gospodarjenje Iskre v letu 1977, plan za letošnje leto itd. Dvodnevnega seminarja naj bi se za razliko od lanskoletnega srečanja tokrat udeležili tudi predstavniki organizacije zveze komunistov v Iskri.

V okviru obširnega dnevnega reda je izvršni odbor obravnaval tudi orga-

Temeljna organizacija združenega dela Tehnična keramika je proslavila 25-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti smo ji nekaj več prostora namenili na 4. strani. Na sliki: vrtnanje uporovnih teles na domačih avtomatih.

Krst petstote kretnice Iskra — Wagner

ZGLEDNA AVSTRIJSKO-JUGOSLOVANSKA DELITEV DELA, KI SEGA ŽE PREK MEJA OBEH DEŽEL

V tako imenovani diplomatski čakalnici na ljubljanski glavni železniški postaji je pred osmimi, ali devetimi

leti zasedala strokovna železniška komisija, ki je prevzela prve avtomatične železniške kretnice s plinskim ogrevanjem. Že takrat sta jih izdelali Iskrin biro za avtomatizacijo železnic in dunajska firma P.C. Wagner Elektromechanische Gesellschaft. Odtlej so avtomatične železniške kretnice rasle kot gobe po dežju. Največ jih je vzklilo na magistralni progi Ljubljana—Dobova, na ranžirni postaji Zaloga, sedaj pa izrivajo star ročni sistem že na relaciji Zidani most—Šentilj. Vseh jih je v Sloveniji približno 400, v Jugoslaviji 499, oz. od minulega torka 500.

V isti čakalnici kot pred leti so se namreč v torek zbrali številni predstavniki železniškega gospodarstva na čelu z dipl. inž. Francijem Brdnikom, dunajske firme Wagner z direktorjem Richardom Martinom in prokuristom Guentherjem Koblmuellerjem, inšpektorjem osrednjih avstrijskih železnic dipl. inž. Friedrichom Haunoldom in seveda tudi našimi, ki jih je vodil direktor dipl. inž. Drago Podlogar. Slovesno so vključili v železniški promet petstoto avtomatično kretnico z daljinskim upravljanjem in plinskim ogrevanjem.

Najprej je spregovoril predstavnik Železniškega gospodarstva v Ljubljani Franc Brdnik. Zahvalil se je predvsem obema podjetjema, Iskri in Wagnerju, za dobro in kakovostno opravljeno delo, ki zasluži vse priznanje. S temi kretnicami so slovenske železnice precej pridobile na varnosti, ker niso več odvisne od človeškega faktorja, hkrati pa delujejo ob vsakem vremenu. V teh nekaj letih, odkar so v prometu, so dokazale vrhunsko kvaliteto. Zatem je spregovoril direktor firme Wagner Richard Martin. Pristavil je, da je srečen, ker je navzoč pri slovesnem krstu petstote kretnice. Sicer pa obe podjetji Iskra in Wagner že 13 let zglede kooperirata. Firma Wagner izdeluje mehanske del kretnic in plinsko ogrevanje, Iskra pa celotno elek-

LD

(Nadaljevanje na 5.strani)

Obisk vzhodnonemške delegacije ministra za elektrotehniko in elektroniko

Minuli teden je bila v naši državi na obisku delegacija ministrstva za elektrotehniko in elektroniko Nemške demokratične republike kot gost zveznega komiteja za energetiko. Sestavljali so jo: minister Ottfried Steger, dr. Horst Schindler, vodja oddelka v ministrstvu za elektronsko industrijo, Schultz, svetnik v ministrstvu, Harald Engelmann, generalni direktor združenja EFA, Werner Schmutzler, generalni direktor VVB AE, in Pemsel, namestnik generalnega direktorja tovarne Carl Zeiss iz Jene. K nam je prispela potem, ko je obiskala republike Srbijo, Bosno in Hercegovino in se pogovarjala s predstavniki raznih podjetij elektrotehnične panoge, mimo tega pa tudi v Beogradu s predstavniki ZIS in zveznega komiteja.

Začetek obiska je bil precej dramatičen, ker posebno letalo, s katerim je poletel minister za elektrotehniko in elektroniko NDR Ottfried Steger, zaradi megle ni moglo pristati na brniškem letališču ampak v Zagrebu. Prihod se je zato zakasnil za nekaj ur, ki so pozneje manjkale za vsaj bežen ogled nekaterih naših proizvodov. Tako se je delegacija ministrstva iz NDR sestala z našimi vodilnimi predstavniki šele zvečer, kajti popoldne jo je sprejel podpredsednik izvršnega sveta Z vone Dragan in jo pridržal tudi na kosilu.

Pogovore s strani Iskre je vodil predsednik skupščine Vladimir Klavs. Sodelovali pa so še pomočnik general-

nega direktorja za sektor inovacij Miloš Kobe, pomočnik generalnega direktorja za stike s SEV Ivo Klešnik, direktor izvoza IC Marcel Božič, direktor izvoznega sektorja SEV Zdene Skok in naš predstavnik v NDR Marjan Japelj.

Po uvodnih formalnostih je predsednik Vladimir Klavs predstavil naše podjetje z vsemi značilnostmi, posebej glede na dejavnost izvoza in kooperacijskih odnosov s tujino. Nato je isto storil minister Ottfried Steger. V NDR se ukvarja s proizvodnjo elektrotehničnih izdelkov približno 430 tisoč delavcev, od tega 63 tisoč samo z računalništvom in tehniko pisarniških strojev. Skupno sodeluje v proizvodnji

Minister Ottfried Steger.

in razvoju približno 50 tisoč inženirjev.

Sedanje kooperacijsko sodelovanje med Iskro in industrijo Nemške demokratične republike je zgleden primer mednarodne delitve dela. Obsega dejavnost nizkonapetostne,

(Nadaljevanje na 2.strani)

Preseganje meznega položaja

V času med VII. in VIII. kongresom ZKS smo začeli organizirano opredeljevati in uveljavljati takšen položaj človeka v našem družbenem sistemu, da združuje kot samoupravljač v združenem delu, kot delavec, delovni človek in občan svobodno odločanje in razpolaganje s svojim delom neposredno s funkcijo upravljanja, določanja in razpolaganja s sredstvi družbene reprodukcije in dohodkom. To svojo funkcijo opravlja delavec v združenem delu sam kot neposredni nosilec proizvodnega in delovnega procesa in kot glavna proizvajalna sila.

Človekovo delo in ustvarjalnost postajata tako podlaga vseh družbenih odnosov, delitev na podlagi dela in samoupravno dogovorjeni delitveni odnosi z vso družbeno organizacijo in ustanovami, v katerih se uresničuje in pa neposredna funkcija novih proizvodnih in družbenoekonomskih odnosov ter njihovega obnavljanja, utrjevanja in razvoja. V takšnih družbenoekonomskih odnosih in povezavah delavec presega svoj mezni položaj, ki ni več v nobeni obliki v meznem odnosu niti s podjetjem niti z državo in ne more priti več v tak položaj. Njegov osebni dohodek ni več meza, marveč postaja del dohodka kot družbenega dohodka, ki si ga prilašča na podlagi svojega življenja in minulega dela, da bi zadovoljil svoje osebne potrebe in interese. Sredstva družbene reprodukcije niso več odtujeni kapital in odtujena družbena moč, temveč so mu kot rezultat njegovega in družbenega minulega dela sedanjih in prejšnjih generacij ter pogoj in sredstvo za njegovo delo družbeno podrejena in neodtujljiva, prav tako kot dohodek, ki izraža kot novo ustvarjena vrednost ekonomske rezultate dela in upravljanja ter gospodarjenja s temi sredstvi.

Da bi lahko uspešno uveljavili takšen položaj delovnega človeka v družbi, smo začeli celoten sistem socialistične samoupravne demokracije podrežati uresničevanju pravice delovnega človeka, delavca in občana do samoupravljanja ter zagotavljanja njegove socialne varnosti in svobodnega razvoja.

To velja za oblastvene funkcije in odločanje že v sami bazi družbe, v samoupravnih organizacijah in skupnostih združenega dela in v vseh oblikah njihovega povezovanja in združevanja dela in dohodka. Začeli smo podružljati vrsto funkcij pri usklajevanju, ugotavljanju in uresničevanju skupnih interesov, ki jih sicer opravlja država in tehnomanagerski in upravljalški organi raznih državnih, skupinskolastrinskih in zasebnih monopolov. Tudi država in njeni organi in organizacije se iz dosedanje odtujenosti in nadrejenosti v odnosih do družbene baze spreminjajo v sredstvo uveljavljanja samoupravljalških pravic delavcev, utrjevanja in nadaljnega razvoja takšnega položaja človeka ter uresničevanja njegovih neposrednih interesov in razvojnih ciljev. Temu se podreja in prilagaja funkcija in organizacija tudi vseh drugih subjektivnih sil družbene zavesti in akcije. To daje nov poudarek in pomen vlogi družbenopolitičnih organizacij in njihovega delovanja, predvsem zvezi komunistov, socialistični zvezi delovnega ljudstva in zvezi sindikatov, in njihovim, v ustavi določenim samoupravnim funkcijam in odgovornostim. To velja tudi za mesto in vlogo ter organizacijo znanosti in raziskovalne dejavnosti, strokovnih služb in sistem informacij ter za uporabo znanstvenih spoznanj in strokovnega znanja v družbeni praksi. To daje svoj pečat tudi aktivnosti različnih družbenih organizacij in društev, ki jih delovni ljudje ustanavljajo na najraznovrstnejših področjih svojih interesov, za spoznavanje o njih, za ustvarjanje pogojev za njihovo uresničevanje ter za širjenje svojega lastnega znanja in sposobnosti.

D.Ž.

Obisk vzhodnonemške delegacije ministra za elektrotehniko in elektroniko

(Nadaljevanje s 1.strani)

stikalne in regulacijske tehnike, optičnih in optično-elektronskih izdelkov in naprav ter elektronskih komponent.

V obširnih razgovorih so nato predstavniki obeh industrij ugotovili, da obstoje pravzaprav še velike neizkoriščene možnosti kooperacijskega sodelovanja. Mimo sedanjih panog naj bi ga v prihodnje še razširili na telekomunikacije, računalništvo, avtomatizacijo v industriji in na izdelke splošne rabe. Čeprav obsega delitev dela med Iskro in industrijami NDR približno polovico celotnega prometa med jugoslovansko in vzhodnonemško industrijo, bi ta vrednost v prihodnje lahko še zelo porasla.

Ob koncu sta se obe plati načelno strinjali z zajetnim predlogom sodelovanja, vendar bo minilo še precej časa, da bodo strokovne komisije podrobno preresile še vsako vrsto izdelkov in njihove možnosti za izmenjavo.

Tik po zaključku razgovorov je minister za elektrotehniko in elektroniko NDR Ottfried Steger ljubeznivo pristal na kratek intervju, ki ga posredujemo našim bralcem:

Glasiło Iskra: Kako ocenjujete odnose obeh industrij, jugoslovanske in nemške, pri panogi elektrotehnike in elektronike?

Minister O. Steger: Sodelovanje se je zadnje čase razvijalo progresivno, saj se je blagovna menjava v zadnjih štirih letih podvojila. Predvsem dobro poteka kooperacijsko sodelovanje z Iskro. Sodelovanje med Iskro in VVB Automatisierungsgesellschaft traja že več kot 20 let, pred dvema letoma pa se je razširilo še na področje optičnih naprav in elektronskih komponent.

Glasiło Iskra: Kakšen obseg poslov, oz. menjave sta dosegli obe državi na

tem industrijskem področju in za katere vrste izdelkov gre?

Minister O. Steger: Lani je izmenjava tehničnih dobrin dosegla vrednost približno 45 milijonov dolarjev v obe smeri. Letos bo vrednost zanesljivo porasla za več kot 10 %. Iz Jugoslavije smo uvažali stikalne naprave in releje, elektronske sestavne dele, optične dele, avtomobilске žarnice in NC baterije. Hkrati smo v Jugoslavijo izvozili stikalne naprave drugih tehničnih karakteristik, naprave računalniške tehnike, pisarniške stroje in precizne optične izdelke.

Glasiło Iskra: Se da to sodelovanje še razširiti?

Minister O. Steger: Vsekakor. To je bil tudi osnovni namen našega obiska. Želimo poglobiti sedanje kooperacijske odnose in jih razširiti tudi na druga tehnična področja, kot so npr. medicinska tehnika, računalništvo in morda tudi na izdelke splošne rabe. Mnogo je še neizkoriščenih možnosti za izmenjavo.

Glasiło Iskra: Čeprav niste končali še vseh obiskov, nam lahko zaupate, ali ste bili z dosedanjimi razgovori zadovoljni. Poleg tega, kaj predlagate, da bi se kooperacijski in poslovni stiki med obema državama še poglobili? In morebitni zadržki?

Minister O. Steger: Z obiskom smo več kot zadovoljni. Imeli smo številne

Pet uspešnih let filijale v Nišu

Zadnje dni minulega leta je Iskrina filiala v Nišu — eden izmed kolektivov temeljne organizacije Domači trg v Iskri Commerce — slovesno proslavila peto obletnico delovanja. Slovesnost je bila še toliko večja, kajti ta mlad kolektiv se lahko pohvali z izrednimi uspehi: ob ustanovitvi leta 1972 je dosegel realizacijo v višini 25 milijonov dinarjev, lani pa se je ta številka povzpela že na 160 milijonov dinarjev — povečanje je torej osemkratno.

Iskraši v Nišu poudarjajo, da je takšna dinamika rasti realizacije med drugim odraz delavnosti celotnega kolektiva, odraz njihovih želja in ambicij, da opravičijo svoj obstoj ter s tem prispevajo k še boljšim stikom med Iskro in kupci.

V Iskri, lahko bi rekli, koloniji v Nišu je skupno zaposlenih 25 delavk in delavcev — šest v sami filiali, 7 v industrijski prodajalni in 12 v servisu. Gre za izredno mlad kolektiv ne samo po tem, kdaj je bil ustanovljen, pač pa tudi po starosti zaposlenih. Poprečna starost je pod 30 let, večina zaposlenih pa je začelo svojo delovno kariero prav v Iskri.

In ta mladost je tudi eden od porokov za uspešno delo njihovih družbenopolitičnih organizacij. Sindikalna organizacija — ustanovili so jo že pred leti — uspešno posega in usklajuje na različnih področjih dela. Lani se je sindikalnim delavcem pridružila tudi novo ustanovljena organizacija zveze komunistov. V njej je 9 članov, ki so bili do lani organizirani po mestnih skupnostih. Glede na starost zaposlenost je razumljiva tudi izredna delavnost njihovih mladincev.

Ob jubileju filijale v Nišu smo zaprosili direktorja tega kolektiva Radoslava Kocića za krajšo izjavo. Tole nam je povedal: „Niška filiala je bila ustanovljena z namenom, da premalo pokrito območje tega dela Srbije kar se da najbolj obdelamo in s tem Iskrine izdelke čim bolj približamo končnim kupcem. Zdaj, po petih letih, lahko z gotovostjo trdim, da smo opravili veliko delo. Mnogo je k temu prispevalo tudi dejstvo, da se še kako držimo pregovora: 'kupec ima vedno prav'; kupca je treba spoštovati in upoštevati njegove želje in potrebe. Eno izmed vodil našega dela je bilo tudi tako imenovano obdelovanje vsakega kupca, kupca v vsaki majhni prodajalni. Prav zato se zavzemamo, da bi morali biti prav v vsaki trgovini široke potrošnje tudi Iskrini izdelki.“

V zvezi z osemkratnim povečanjem realizacije pa je direktor Kocić dejal naslednje: „Vsekakor je to povečanje izredno lep rezultat, odraz je naših prizadevanj pri obdelavi tržišča, delovnih prizadevanj vseh Iskrašev v Nišu, hkrati pa tudi odsev pravilne kadrovske politike, katere temelj sta bili usmeritvi na mlajše kadre in kadre z

pogovore z vodilnimi osebnostmi jugoslovanske vlade, kot tudi vodilnimi predstavniki največjih jugoslovanskih podjetij iz panoge elektrotehnike in elektronike. Vse preveča ista želja po še večjem sodelovanju na temelju kooperacije, oz. izmenjave blaga. Nikjer nismo naleteli na nesoglasja. Sodimo pa, da bo potrebno še precej dela pri specializiranih strokovnih komisijah, ki bodo morale uskladiti potrebe in želje industrij iz obeh dežel. Zadržki dan ni prav nobenih.

Naslednji je delegacija ministrstva odpotovala na Hrvaško in obiskala še nekatera tamkajšnja industrijska podjetja.

Marjan Kralj

odgovarjajočo šolsko izobrazbo.

„In s tem delom in s temi napori si je Iskra priborila v Nišu svoje mesto. Pri tem je pomembno to, da je prav v Nišu sedež največje Iskrine konkurence — Elektronske industrije. Izredno vzpodbudno je, da so odnosi med obema organizacijama nadvse dobri.“

Ob koncu tega zapisa ne bo odveč, če omenimo, da je direktor niške filijale Radoslav Kocić v ponedeljek, 23. januarja v Ljubljani prejel nagrado za izredne rezultate pri delu.

LD

Direktor filijale Iskra Commerce v Nišu — Radoslav Kocić.

Detajl iz niške industrijske prodajalne IC v Nišu.

Zunanji videz naše trgovine v Nišu.

POGOVOR Z A. PARDUBSKYM—PREDSTAVNIKOM ISKRE V KAIRU

Kairo — odskočna deska za Afriko

„Z najboljšimi upanji načenjamo tretje leto Iskre v Afriki“, je ugotovil v pogovoru za naš list Andrej Pardubsky, ki uspešno vodi predstavništvo Iskre v Kairu in, ki je na zanimiv način razgrnil tudi širše svoje poglede glede tržišča v deželah v razvoju. Zaščitni znak Iskre in s tem njene osnovne kvalitete morajo biti povsod isti, hkrati pa se je treba vselej čim bolj prilagoditi domačim potrebam in običajem.

„Leto 1975 je rojstno leto prve Iskrine postojanke v Afriki. Pri odpiranju tega predstavništva v Kairu je botrovala želja, da začnemo razvijati nove oblike prodaje, to je prenos znanja in uvajanje novih proizvodov. Ko namreč poglobljamo objektivna spoznanja o lokalnih potrebah v raznih deželah, navajamo partnerje ne le za uporabo naših izdelkov, ampak, upoštevaje domače možnosti, tudi svetujemo artikla, ki naj bi šli v proizvodnjo. Tako nastopamo hkrati kot trgovci in hkrati kot prijateljski svetovalci“, je menil ljubeznivi sobesednik, ko smo ga vprašali o prvih začetkih kairskega predstavništva.

Ko pa smo vprašanje podaljšali, češ, to so gotovo lepa načela, toda, ali v Iskri imamo na razpolago izdelke, ustrezne takemu tržišču, je Andrej Pardubsky nadaljeval:

„Tu tiči zajec, kajti Iskra v glavnem res nima primernih artiklov, ki naj bi bili predmet takega načina prodaje. Tržišče v takoimenovanem tretjem svetu zahteva predvsem preprostejša izdelke, izdelke, ki so čim bolj prilagodljivi, funkcionalni in življenjsko zanesljivi.“

Čeprav naj bi bili to trdni izdelki, zaradi svoje preprostosti in kupne moči okolja, nikakor ne smejo biti dragi. Iskra ima takih izdelkov v svoji sedanjosti stopnji vse manj, ker je te razvojne stopnje že prešla, že prerasla. No, morda smo nekaj na tem področju le naredili. Kolikor vem, je pripravljen teren za ponovno izdelavo bolj

preprostih artiklov z območja elektroindustrije, namenjenih posebej za to tržišče.

Klasični izvoz industrijskih izdelkov, oz. finalnih proizvodov, vsaj v velikih količinah, na področju tretjega sveta nima perspektiv. Gotovo: v manjših količinah bo ta izvoz možen tudi tu, a to bolj za elito in razne tujce, ki živijo po evropskih standardih.

Vsi se zavedamo pomena naše preusmeritve na dežele v razvoju, med katere vsekakor sodi Afrika, toda vse prepočasi se temu prilagajamo. Vse preveč smo še vedno navajeni izvoza na zahodna visokokonkurenčna tržišča, kjer smo bili doslej konkurenčni zaradi sorazmerno cenejših delovne sile. Pa tudi tu bomo vse težje konkurenčni, kajti z rastjo življenjske ravni pri nas doma, z uveljavljanjem vseh delavskih pravic in višjimi osebnimi dohodki, nujno rastejo tudi cene naših izdelkov, s tem pa se jim zmanjšuje konkurenčnost na teh zahodnih tržiščih. Dežele v razvoju so nasprotno tiste, ki potrebujejo artikla, primerne za njihov način življenja. Morda so včasih tudi zahteve naših novih partnerjev v Afriki, Latinski Ameriki in Aziji, nenavadne, toda njihovih pogledov ne smemo podcenjevati, saj sami svoje probleme in potrebe gotovo bolje poznajo, kot jih vidimo mi, iz čisto vase zagledane, stehnzirane Evrope.“

Ali pa imamo v Iskri sicer dovolj kadrov in pripravljenosti, da te težnje slišimo in uresničimo?

„Iskra ima vsekakor v domovini dovolj sposobnih kadrov, ki znajo pripraviti ustrezne predloge za lokalno proizvodnjo. Vsak TOZD v naši samoupravni skupnosti pa bi moral biti za interesiran tudi za prodajo znanja in izkušenj, ki smo jih v Iskri zbirali celih trideset let. To je naše, na to smo

(Nadaljevanje na 3. strani)

Del vzhodnonemške delegacije v TOZD Stikala.

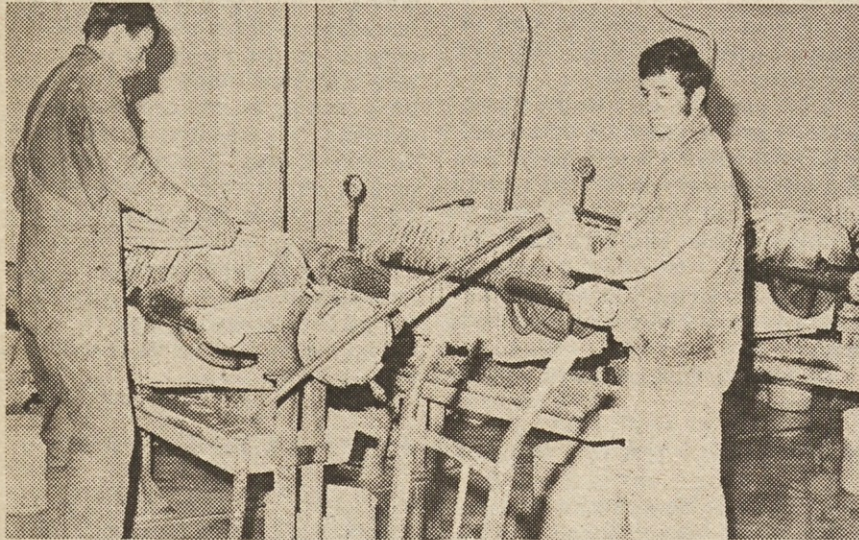
Četrto stoletje TOZD Tehnična keramika

Že takoj na začetku zapisa o četrto stoletni poti kolektiva tehnične keramike se moramo delno korigirati: prvi laboratorijski začetki proizvodnje tehnične keramike segajo dejansko že v leto 1949. Takrat so v nekdanji Rižarni na Linhartovi cesti v Ljubljani – sedež je imel tam IEV – začeli pod vodstvom profesorja Černigoja izdelovati keramične dele kondenzatorjev. Kdor se bolj spozna na tehnološko proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev, se bo nasmehnil ob podatku, da so ti pionirji proizvodnje elektronske keramike v Iskri pa tudi v Jugoslaviji, takrat uporabljali najpreprostejše obdelovalne stroje kot n.p. ročno napravo za stiskanje keramične mase skozi orodni ustnik (ekstrudiranje), različne modele iz mavca za sušenje keramične mase, zatem laboratorijske filtre, laboratorijske mlinčke itd. Torej o kakšni večji proizvodnji nikakor ne bi mogli govoriti; vse skupaj so bili neke vrste laboratorijski ali pa še bolje rečeno, ročni začetki proizvodnje tehnične keramike.

S to laboratorijsko proizvodnjo so nato životvarili nekako do leta 1952. Takrat so dokupili nekaj sodobnejših obdelovalnih strojev, zato so si izbrali

Zvone Žnidaršič dela pri stroju za gnetenje keramične mase.

Filtriranje tekoče mase.

leto 1952 za rojstno leto industrijske dejavnosti.

Neprestano večanje potreb po keramičnih izdelkih na tržišču, predvsem pa potreb Iskrene tovarne uporov v Sentejnu, je narekovalo razširitev proizvodnje. Če se spomnimo, da so bili v prvem, „laboratorijskem“ letu zaposleni le trije delavci, se je njihovo število leta 1952 povzpelo na osem. In prav napori za povečanje proizvodnje so terjali od kolektiva veliko truda, najhujši problem, ki ga je pestil, in ki je prisoten še zdaj po toliko letih, pa je problem (ne)ustreznih proizvodnih prostorov.

Zaradi tega so se morali keramičarji kdaj pa kdaj podati v usodo nomadov: iz Rižarne so se preselili najprej na Črnuče. Po dveh letih so se ponovno selili, tokrat na Pržan. No, leto pozneje jih je spet doletelo „veselo rajžanje“ – „pristali“ so, nikjer drugje, kot v mizarški delavnici nasproti kolodvoru v Vižmarjih. In tam so še zdaj.

„Ne bi rad kritiziral, toda trdim, da naši sedanji delovni pogoji niso v čast

niti delovni organizaciji IEZE niti Iskri,“ je na slovesnosti ob 25. obletnici poudaril direktor temeljne organizacije Tine Kopač.

Vsekakor je izredno zanimiv tudi proizvodni program Iskrinih kerami-

prostorov botrovala še eni izločitvi – tokrat se je v novozgrajeno tovarno v Stegnah preselil oddelek VF keramike. Govorili so, da bo ta ločitev trajala le kakšno leto, morda dve, na koncu pa se je izkazalo, da se je na-

Kdaj pa kdaj je treba sortirati krogle za krogelni mlin.

kov. V prvih začetkih je bil ta program izredno ozek, pozneje se je razširil, zdaj pa so ga ponovno skrčili in ga specializirali. V omenjenih „zgodovinskih“ laboratorijih in v tistih prvih začetkih industrijske proizvodnje po letu 1952 so izdelovali le nosilce za plastne upore in za keramične kondenzatorje tipa I. Z večanjem proizvodnje in z nakupom novih strojev se je začel program tudi naglo širiti: poleg omenjenih nosilcev so začeli izdelovati različne keramične izdelke za potrebe splošne elektronike – prevodnike, grelce, izolatorje, ohišja, rotorje, statorje, segmente za valovna pretikala, sežigalne ladjice za metalurške laboratorije itd. Tema dvema obdobjema pa je nujno sledila specializacija, ki jo je delno terjati tudi razvoj uporabne tehnike. Zato so v tovarni svoj proizvodni program prilagodili potrebam tovarne v Sentejnu, v zadnjem času pa so se začeli usmerjati tudi na druge kupce. No, o tem več pozneje.

bralo kar 10 let – VF keramika je še vedno v Stegnah, uporabna keramika pa v Vižmarjih. Z obljubo, da bo celotna keramika dobila, ali točneje, da si bo lahko zgradila novo tovarno v Stegnah, ni bilo torej nič.

Omenili smo že, da bi bilo mogoče sedanje obdobje označiti za obdobje sistematizirane proizvodnje, in to skoraj izključno za potrebe tovarne v Sentejnu. Najbolj zgovoren podatek o tej specializaciji je ta, da so pred dobrima dvema letoma kar 98 % celotne proizvodnje poslali tovarni

Vakuumska stiskalnica za ekstrudiranje pramen.

Uporov, v zadnjem času pa skušajo to razmerje nekoliko spremeniti.

„Po letu 1975 smo se, predvsem, zaradi socialne varnosti zaposlenih in zaradi nihanja povpraševanja na tržišču uporov, odločili za postopno prestrukturiranje proizvodnega programa, kajti dejstvo, da smo izdelovali praktično le en izdelek, in še to samo za enega kupca, je poslovno nevzdržno,“ poudarja direktor Tine Kopač.

V srednjeročnem programu do leta 1980 so si načrtali veliko novih nalog pri razširjanju proizvodnega programa ob hkratni nadaljnji avtomatizaciji obstoječe proizvodnje. Zlasti nameravajo vključiti novo tehnologijo ter razširiti asortiman, predvsem za potrebe mikroelektronike in debeloplastnih hibridnih vezij.

Dobro pa se zavedajo, da srednjeročnega programa v sedanjih prostorih v Vižmarjih ne bodo mogli uresničiti, kajti njihova prihodnost je tesno povezana z zgraditvijo primernejše tovarne. Pri tem velja še omeniti, da se je po uspešnem referendumu s 1. januarjem matični tovarni ponovno priključil oddelek visokofrekvenčne keramike.

Kakšni pa so načrti 200 delavk in delavcev, slavljencev v TOZD Tehnična keramika? Prvi je seveda znan – zgraditev nove tovarne. V proizvodnem programu pa so se z vso resnostjo usmerili na področje substratov za mikroelektroniko in hibridna vezja, sodobnejših izvedb keramike za kondenzatorje (multilayer in singelayer), specialno elektronsko keramiko, nato načrtujejo v prihodnjem desetletnem obdobju prehod tudi na Piezzo keramiko in optokeramiko ter še kaj.

Z gotovostjo pa lahko trdimo, da kljub že 25-letni prehojeni poti, pri-

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, LJUBLJANA

hodnost za kolektiv keramike šele prihaja. V Jugoslaviji so daleč pred drugimi tako po kakovosti, asortimanu in nizkih cenah, velike napore pa vlagajo tudi v to, da bi končno prodrli tudi na tuje tržišče. Možnosti so torej velike, še zlasti zdaj po sprejetju zakona o združenem delu. V minulih letih so bili namreč nerešeni dohodkovni odnosi eden izmed problemov, ki je pestil te proizvajalce polizdelkov, zakon o združenem delu pa je zdaj omogočil, ali še bolje rečeno, zahteval rešitev tega vprašanja.

Problemov in uspehov je bilo v tem 25-letnem obdobju veliko. In ko se danes delavke in delavci keramike ozirajo na prehojeno pot, lahko z gotovostjo ugotavljajo, da so z velikimi

napori in odrekami dosegli to, kar imajo, to pa je veliko. Lahko so ponosni na svoje uspehe tako v Iskri kot v Jugoslaviji ali pa v tujini, saj gre velika večina Iskrinih uporov, (okoli 70 %) v njih pa so vgrajeni tudi izdelki keramike, na tuje tržišče. V Vižmarjih in v Stegnah poudarjajo, da se z lahkoto kosajo tudi z drugimi proizvajalci v tujini tako na Vzhodu kot na Zahodu.

Delovnemu kolektivu TOZD Tehnična keramika ob njegovem lepem jubileju želimo vse najboljše in jim čestitamo, hkrati pa izrazimo željo, da bi prihodnji jubilej – 30-letnico – praznoval že v novi tovarni.

Lado Drobez

Obetavna prihodnost

Na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko so posredni in neposredni udeleženci projekta slovenske mikroelektronike ocenili dosežene uspehe. Intenzivna gospodarska panoga, ki je za slovenske razmere še posebej primerna, je v okviru naših možnosti pripela do zavidljive stopnje – možnosti industrijske proizvodnje.

Prvi poskusi na področju polprevodniških tehnologij pri nas segajo že v leto 1956, ko je na nekdanjem Institutu za elektrozveze pričela z delom raziskovalna skupina, ki se je ukvarjala z razvojem diskretnih planarnih polprevodniških komponent. Okoliščine v gospodarstvu in stopnja razvitosti pa so to dejavnost v 60 letih zavrele.

V letu 1969 so s posredovanjem fakultetnih sodelavcev in s pomočjo predsednika Upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča uspeli prenesti mikroelektronsko dejavnost na Fakulteto za elektrotehniko. Ta pričetek hkrati pomeni pričetek novega obdobja slovenske mikroelektronike.

Projektni svet „Integrirana vezja“ je bil ustanovljen leta 1970, sestavljali pa so ga raziskovalci iz FE, ki je prevzela organizacijsko vodstvo in izdelavo programskega elaborata, sodelovali pa so tudi strokovnjaki iz Instituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, Iskrinih organizacij in Instituta Jožef Stefan. Že v letu 1971 je bil po temeljitih pripravah izdelan strokovni program za petletni projekt in razdelitev zadolžitve.

Fakulteta za elektrotehniko je prevzela tankoplastno hibridno tehnologijo in tehnologijo monolitnih vezij, Institut Jožef Stefan je prevzel debeloplastna hibridna vezja, Institut za elektroniko in vakuumsko tehniko pa se je usmeril k nekaterim postopkom monolitnih tehnologij, k epitaksiji in k inkapsulaciji integriranih vezij.

Pri programu za projekt so tesno sodelovali raziskovalci iz Iskre skupaj z raziskovalci iz FE in institutov. Mnogi med njimi so prišli iz industrije in so imeli posluš za potrebe proizvodnje. Razumljivo je torej, da je bil značaj projekta v prvi vrsti usmerjen k razrešitvi tehnoloških problemov, ki so ovirali realizacijo uporabnih mikrovezij – le-ta pa predstavljajo ne-

nadomestljive osnove za moderno elektronsko industrijo.

Po petletnem razvoju so zlasti pomembni dosežki: prvo hibridno tankoplastno vezje z obsežno integracijo – števec električne industrije razreda 0,2 z domačim in zahodno-nemškimi atestom; prva debeloplastna hibridna vezja in prvi tankoplastni diskretni pasivni elementi; prvo jugoslovansko monolitno vezje MOS z obsežno integracijo. Dosedaj so razvili 20 različnih vrst debeloplastnih hibridnih vezij, 80 projektov tankoplastnih vezij, realizirana bruto proizvodnja v letu 1977 pa je bila 13 milijonov din. Realizirali so pet različnih vezij na področju monolitnih tehnologij, pričakovana bruto proizvodnja v letošnjem in prihodnjem letu pa bo 100 milijonov dinarjev.

Med naštetimi projekti integriranih vezij je osem takih, ki so pomembna za Iskrin profesionalni program za potrebe SLO oz. OS. Strokovnjaki iz projekta so aktivno sodelovali pri izdelavi in izvajanju projektov obeh tovarnih mikroelektronike v Iskri (Sentejnu, Stegne), v bodoče pa bodo raziskovalni laboratoriji spremljali potek proizvodnje in opravljali ves potreben razvoj.

Član IS Skupščine SRS dr. Milan Osredkar je ob tej priložnosti pohvalil entuziazem sodelavcev projekta, ki so zaupali v svojo strokovno usposobljenost, hkrati pa je podprl razumevanje industrije, ki edina lahko odpre pot v hitro uporabo. „Iskra“ je med drugim dejal, „se ne bo nikdar mogla kosati z ogromnimi proizvodnimi serijami zahodnih proizvajalcev mikroelektronskih komponent, pač pa ima svetlo bodočnost v uporabi elementov v nestandardnih programih. Iskra ima najmodernejšo tehnologijo, ki pa jo bo lahko dobro izkoristila le, če bo skupaj s končnimi izdelki prodajala tudi pamet!“

V nadaljevanju slovesnosti je generalni direktor Iskre Jože Hujs poudaril pomen dejstva, da smo uspeli prebroditi pot od akademske znanosti do uporabne, ter poudaril pomen odločitve Iskre o integraciji in sodelovanju pri tem projektu.

Stane Fleischman

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV, NOVA GORICA

Predzadnji delovni dan v lanskem letu bo ostal vsem zaposlenim v tovarni velikih zaganjalnikov novogoriške Iskre v prijetnem spominu. 29. decembra so namreč izpolnili letni plan in s tem zabeležili pomembno delovno zmago. Po tekočem traku, kjer sestavljajo končne izdelke, so simbolično „spustili“ tudi steklenico „močnega“, ki je ponazarjala poleg napisa „Izpolnjeni letni plan 1977 – 29. december“ tudi 125.235 izdelanih dinam, 184.770 izdelanih raznih zaganjalnikov, za skoraj 96 milijonov rezervnih delov in za 50 milijonov neblagovne proizvodnje. Vrednost celotne proizvodnje, oz. doseženi plan za leto 1977 je znašal 266.167.828 din, to pa je uspeh, za katerega je zaslužen sleherni član tovarne velikih zaganjalnikov. Čestitamo!

Krst petstote kretnice

(Nadaljevanje s 1.strani)

troniko. Podjetji skupaj nastopata na jugoslovanskih in avstrijskih železnica, prav sedaj pa sta tik pred podpisom pogodbe za izdelavo in montažo teh vrst kretnic tudi na madžarskih železnicah. Ko smo zadnjič krstili spet novo kretnico v Beljaku, je v šali pristavil, je deževalo. Upam, da bo danes kaj boljše vreme. In res, kmalu je pričelo močno snežiti.

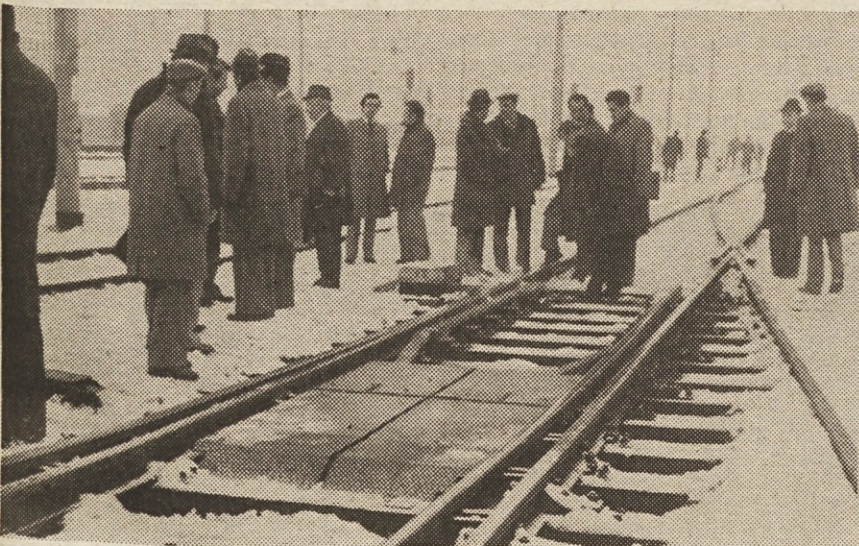
Ob koncu je spregovoril še direktor TOZD Inženiringi Drago Podlogar. Dejal je, da je sedanjih 500 kretnic tudi del prispevka Iskre k modernizaciji jugoslovanskih železnic. Temu prispevku bodo sledili še drugi, saj podjetje v tej panogi, zlasti v zadnjih letih, silno napreduje in je celo pred nekaj dnevi položilo temeljni kamen za novo tovarno maloserijskih naprav industrijskega in prometnega inženiringa. Mimo naročil madžarskih železnic za več kot 1.000 avtomatičnih kretnic z daljinskim upravljanjem in plinskim ogrevanjem sta se Iskra in Wagner udeležila mednarodnih natečajev v Grčiji, Turčiji in Iraku. Dela

bo torej dovolj. Hkrati se je direktor Podlogar zahvalil slovenskim železničarjem za vso dolgoletno pomoč, ki so jo izkazali Iskri, ko so preizkušali različne sisteme naprav in ugotavljali najboljše variante.

Zatem so ljubljanski železničarji vse navzoče povabili na ogled in krst kretnice in jo vključili z daljinskim upravljanjem. Sneg je tedaj že močno naletaval in tako je tudi narava simbolično kazala na pomen specialne naprave, ki se daljinsko vključuje s komandne mize s pritiskom na tipko in tudi od tam, ali pa ročno, na kraju samem, vključuje plinsko ogrevanje tako, da se v nekaj minutah stali sneg, ali led, kar pripomore k brezhibnemu delovanju kretnice, oz. zanesljivemu prevozu železniških kompozicij.

Neprestan mimovoz vlakov na, ali s perona 1 je prisilil vse krstitelje, da so kmalu zapustili železniške tire. Ob koncu so si zaklicali: Na srečno snidenje ob krstu tisoče avtomatične kretnice!

Marjan Kralj

Krst petstote avtomatične kretnice na 1. peronu ljubljanske železniške postaje.

TOZD TELA

Leto notranjih organizacijskih rešitev in ugodnih rezultatov

Temeljna organizacija združenega dela TELA je lani posvetila vso pozornost reševanju pomembnih notranjih organizacijskih vprašanj, vzporedno s tem pa seveda tudi uresničevanju svojih proizvodnih načrtov. Z zadovoljstvom lahko zapišemo, da vsestranska prizadevanja delovnega kolektiva niso bila zaman, pač pa so obrodila sadove, pomembne za poslovanje v letošnjem in naslednjih letih.

UGODNE IZPOLNITVE NAČRTOVANIH OBVEZNOSTI

Za preteklo leto so v TOZD TELA načrtovali proizvodnjo v skupni vrednosti 337 milijonov dinarjev, vendar so to obveznost presegli za 7 %, saj so dosegli realizacijo 362 milijonov dinarjev. Lanska realizacija je bila tako za 29 % večja od le-te v letu 1976, ko je znašala dobrih 280 milijonov dinarjev. Tudi na področju prodaje so lani dosegli ugodne rezultate, saj so prodaje obveznosti presegli za 10 %. Nekoliko slabše so se pa v preteklem poslovnem letu odrezali na področju izvoza. Letni načrt je predvideval, da bodo na tuja tržišča prodali za 3.048.000 dolarjev. Obveznost v letu 1977 je bila za 10 % večja od izvozne realizacije v l. 1976, ko je dosegla vrednost 2.661.000 dolarjev. Lani so tako uresničili za 2.905.000 dolarjev izvoza, oz. letni izvozni načrt izpolnili 95 %.

Neizpolnjeni izvozni načrt je med pokazatelji lanskih poslovnih rezultatov slabši in ob poostrenih uvoznih predpisih bo delovni kolektiv na področju izvoza letos moral vložiti še mnogo večje napore, če bo hotel izpolniti letni izvozni načrt, ki je za letos postavljen kar za 43 % nad doseženo realizacijo v preteklem letu.

Glede na čas, v katerem zaključni račun za leto 1977 še ni izdelan, pač ni še na voljo podrobnejših podatkov, kako so bile dosežene ostale načrtovane postavke, pač pa z zadovoljstvom lahko zapišemo še tri obetavne področja rentabilnosti in ekonomičnosti ter produktivnosti dela. V primerjavi z letom 1976 so na primer izboljšali indeks rentabilnosti z 0,11 na 0,36, ekonomičnost od 1,47 na 1,79, produktivnost dela pa z indeksom 1,29.

Manj ugodni so bili v primerjavi z l. 1976 lani koeficienti obračanja zlasti pri zalogah reprodukcijskih materialov in drobnega inventarja. Kljub temu pa tudi ti, nekateri manj ugodni rezultati bistveno ne zmanjšujejo celotnih dosežkov v preteklem letu, posebno še, če upoštevamo, da so takšne rezultate dosegli, pri skupnem številu zaposlenih 1.283 delavcev, kolikor so jih imeli ob koncu leta. To pomeni, da se je število zaposlenih konec preteklega leta dvignilo za 7 % in to predvsem v sektorju programskih stikal in relejev v obratih v Makolah in Poljčanah, kjer je bil porast 45 %.

SISTEMATIČNO REŠEVANJE POMEMBNIH VPRAŠANJ NI OSTALO BREZ POZITIVNIH POSLEDIC

Čeprav nekateri podatki kažejo manj ugodne rezultate poslovanja v preteklem letu, so v TOZD TELA vendarle uspešno premagali vse težave proizvodnega in organizacijskega značaja, kar se odraža v celotnem ugodnem rezultatu lanskega poslovanja. Zlasti so k temu pripomogli nekateri pomembni ukrepi, sprejeti ob začetku zadnjega četrtletja, ki pa bodo aktualni tudi v celotnem letošnjem letu.

Svoj viden delež k temu so dale sistemske rešitve na področju načrtovanja, kontrole kakovosti, merjenja dela, dviga tehnične produktivnosti, kadrovska izpopolnitev in konsolidacija operativnih služb, investicijska izgradnja novega obrata v Makolah ter rekonstrukcija galvanike in nekaterih drugih pomožnih objektov v maticni tovarni na Savski cesti, kot tudi sistematično vzdrževanje opreme in zgradb.

Skladno z uresničevanjem proizvodnega načrta je potekalo tudi preusmerjanje proizvodnje, nekoliko

manj uspešni pa so bili pri uvajanju novih izdelkov v proizvodnjo, kljub vsestranskemu prizadevanju ustreznih strokovnih služb.

TEŽAVE ZARADI NERAZČIŠČENEGA FINANČNEGA STANJA V DO

Boj za izpolnjevanje načrta in vsa ostala prizadevanja delovnega kolektiva je lani spremljala težka problematika nerazčiščenega finančnega stanja v delovni organizaciji, ki se je nujno odražala tudi na TOZD TELA. Glede na potrebo po čimprejšnjem razčiščenju tega pomembnega vprašanja so v TOZD TELA ob začetku letošnjega leta prenesli avtomatsko obdelavo podatkov iz skupnih služb DO, na ravni TOZD so organizirali službo saldakonti, prešli pa tudi na poslovanje prek lastnega eksternega ziro računa.

Ker je še vedno nerešeno tudi vprašanje financiranja proizvodnje, TOZD TELA vztraja na tem, da mora biti tudi ta funkcija prenesena z delovne na temeljne organizacije. To bi na eni strani terjalo večjo odgovornost samih TOZD, hkrati pa bi bil to prispevek k hitrejšemu razčiščenju celotnega finančnega stanja DO Avtomatika.

NA PODROČJU SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI ŠE VELIKO NALOG

V preteklem letu so bile v TOZD TELA vse glavne akcije usmerjene v prilagajanje Zakonu o združenem delu in ustrezni samoupravni in politični organiziranosti. Kljub temu pa je na tem področju ostala še vrsta nerešenih nalog, kar pomeni, da jih čaka v letošnjem letu v tem pogledu še precej odgovornega dela. Pomembno pri tem pa je dejstvo, da so vse obravnave in akcije za prilagajanje zakonu o združenem delu v TOZD TELA pripomogle k dvigu zavesti delovnega kolektiva in spoznanju, da so TOZD nosilci izvajanja nalog družbene, samoupravne in ekonomske preobrazbe. Tudi v samih notranjih medsebojnih odnosih je prišlo do pomembnih pozitivnih premikov, kar vse utrjuje delovni kolektiv in ga kali za nadaljnje, še zahtevnejše naloge.

TUDI SICER VRSTA NOVOSTI IN IZBOLJŠAV

Zanimivo je, da so v TOZD v zadnjem lanskem trimesečju prav povsod, celo tudi v proizvodnji, uvedli premakljivi delovni čas. Analize po prvih treh mesecih kažejo, da so ravnali prav, saj se je premakljivi delovni čas dobro uveljavil in je doslej prišlo le do redkih, manj pomembnih problemov v posameznih dejavnostih, na splošno pa je bila uvedba premakljivega delovnega časa uместna in pomeni pomemben korak k svobodnejšemu odločanju o razporeditvi delovnega časa.

Velika pridobitev za delovni kolektiv je nedvomno uvedba lastne ambulante v tovarni, ki je prispevek k sistematični zdravstveni skrbi za delavce. Tudi v pogledu družbenega standarda delavcev so precej storili, predvsem s poenotenjem družbene prehrane in to v maticni tovarni, kot tudi v njenih obratih v Dobropolju, Poljčanah in Makolah.

Z izdajanjem štirinajst dnevnega internega informacijskega lista pa so v TOZD TELA lani omogočili delavcem boljše informiranost o delu in življenju v TOZD, ker se zavedajo pomembnosti tega, da so delavci sproti, tekoče in podrobneje informirani o vseh zadevah.

Skratka — poleg izvajanja nalog letnega gospodarskega načrta TOZD, so v temeljni organizaciji TELA lani intenzivno in prizadevno delali tudi na številnih drugih področjih, kar vse naj bi koristno vplivalo na izpolnjevanje letošnjih in bodočih obveznosti tega kolektiva. Prav dosedanja pozitivni rezultati na mnogih izmed teh področij pa bodo vodilo in vzpodbuda za še nadaljnje, dosledno iskanje novih, boljših rešitev.

—J. C.—

XV. HITROPOTEZNI TURNIR

Šahovsko društvo Iskra prireja svoje 15. hitropotezno šahovsko prvenstvo posameznikov Iskre, ki bo v soboto, 28. januarja 1978, v stolpnici ISKRE v Ljubljani, Trg revolucije 3.

Želimo, da se tega jubilejnega prvenstva udeleži čimveč šahistov iz vseh delovnih organizacij Iskre.

Pogled na TOZD TELA iz zraka.

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV, NOVA GORICA

Pred sprejemom temeljnega sporazuma

V vseh temeljnih organizacijah in skupnih službah Iskre Avtoelektrike Nova Gorica je v javni razpravi predlog temeljnega samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD in sporazum o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti skupnih služb. Predlog tega sporazuma je bil izdelan na podlagi osnutka, pripomb, ki jih je dala komisija za spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu TOZD — Tovarne Žarnic, na podlagi določb predloga zakona o delovnih razmerjih in ob upoštevanju tez o vsebini tega sporazuma, ki jih je izdal republiški svet zveze sindikatov Slovenije. S tem sporazumom delavci ne urejajo odnosov, ampak določajo osnove, da bi lahko na tej podlagi podrobno uredili konkretne samoupravne odnose v drugih samoupravnih splošnih aktih temeljne organizacije, delovne organizacije in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev.

Kljub temu, da je ta sporazum že v javni obravnavi, se nam zdi pravilno, da na kratko pregledamo, kakšne novosti nam prinaša, oz. kakšna poglavja vsebuje.

1. V splošnih določbah zasledimo vsebino samoupravnega sporazuma in cilje združevanja dela delavcev v TOZD oz. DSSS.
2. V pravnem statusu temeljne organizacije so navedena imena TOZD, ki so v skladu s spremembami samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo in glavne dejavnosti vseh TOZD.
3. Razlogi združevanja dela in sredstev v delovno organizacijo. V tem poglavju so opredeljeni razlogi združevanja dela in sredstev z delavci drugih TOZD v delovno organizacijo. Vemo namreč, da TOZD ne more obstajati samostojno, pač pa mora biti združena v delovno organizacijo.
4. V poglavju o pridobivanju dohodka so najprej določeni načini po katerih pridobivajo delavci v TOZD dohodek iz celotnega prihodka ter načela za ureditev medsebojnih razmerij pri razporejanju skupnega dohodka in skupnega prihodka.
5. Delitev dohodka in razporejanje čistega dohodka. V tem poglavju je v prvih določbah poudarjen družbeni značaj dohodka, opredeljene pa so tudi osnove za razporejanje čistega dohodka na sredstva za osebne dohodke, sredstva za skupno porabo, v sredstva za zboljšanje in razširitev materialne podlage dela in sredstva za ustvarjanje in obnavljanje rezerv.
6. V poglavju o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo zasledimo elemente, od katerih je odvisen osebni dohodek delavca. Ti elementi so:
 - obseg, zahtevnost in odgovornost delovnih nalog ter pogoji v katerih delavec opravlja delovne naloge
 - kakovost in količina rezultatov dela delavca in uspešnost pri uporabi delovnih sredstev
 - vloženo minulo delo
 - dosežen poslovni uspeh

Delavec, ki poda koristen predlog ali da z izumom ali drugo obliko inventivne dejavnosti prispeva k povečanju dohodka TOZD ima pravico, do

posebnega nadomestila v skladu s pravilnikom o izumih in tehničnih izboljšavah.

Prav tako pride do izraza tudi načelo solidarnosti, predvsem zato, da s sredstvi za skupno porabo prispevajo h kritju določenih socialnih in drugih potreb delavcev z nižjimi osebnimi dohodki njihovih družinskih članov. Vsakemu delavcu je iz dela zajamčen najmanj tolikšen osebni dohodek, da mu zagotavlja materialno in socialno varnost.

7. Poglavje o samoupravnem planiranju določa vlogo TOZD pri samoupravnem planiranju in elemente, ki jih vsebuje plan TOZD. Ti so:

- plan pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka
 - plan proizvodnje, prodaje, nabave, izvoza in uvoza
 - plan investicijskih naložb
 - plan zaposlovanja in izobraževanja
 - plan delitve sredstev za osebne dohodke
 - plan stanovanjske izgradnje in družbenega standarda
 - plan obveznosti do širših oblik OZD in drugih oblik združenega dela in sredstev
 - plan obveznosti, ki jih je TOZD sprejela s samoupravnim sporazumom o osnovah plana
8. V poglavju o odločanju delavcev zasledimo oblike odločanja delavcev, ki jih je še bolj utrdil zakon o združenem delu. Te so: Osebno izjavljanje, odločanje po delegatih in delegacijah, organi upravljanja in drugi organi in samoupravna delavska kontrola.

9. Obveščanje delavcev je eno najvažnejših poglavij tega sporazuma, saj podrobno določa o čem morajo biti delavci obveščeni in kakšni načini obveščanja se uporabljajo.

10. V poglavju o delovnih razmerjih, kjer delavci določajo osnove za uresničevanje pravic in dolžnosti iz delovnih razmerij spadajo naslednja poglavja:

- politika zaposlovanja
- sklenitev delovnega razmerja
- načela za razporejanje delavcev
- delovni čas
- odmor, počitek, dopust in odsotnost
- posebno varstvo mladine, žena in invalidov
- varstvo pri delu in varstvo okolja
- odgovornost delavcev
- prenehanje delovnega razmerja

11. Zadnje poglavje tega sporazuma so temeljne obveznosti delavcev glede ljudske obrambe in družbene samozaščite. To je namreč sestavni del samoupravljanja, ki se uresničuje v TOZD.

12. Prehodne in končne določbe so pomembne za to, ker določajo, da mora vsak delavec podpisati izjavo, s katero potrjuje, da se strinja s tem samoupravnim sporazumom. Ta podpis ima delavno pravni pomen in ne vpliva na veljavnost sporazuma, ker se le-ta sprejme z glasovanjem na referendumu.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti skupnih služb se nekoliko razlikuje od sporazuma, predvsem v poglavjih kjer je naveden pravni položaj DSSS, pridobivanje dohodka, razporejanje dohodka in samoupravno planiranje.

Marko Rakušček

TOZD TEL, BLEJSKA DOBRAVA

INFORMATIVNI
SESTANKI

V Iskri na Blejski Dobravi so v sredo, 18. januarja popoldne pripravili informativni sestanek za vse vodilne in vodstvene strukture v temeljni organizaciji. Namen sestanka je bil posredovati informacijo o poteku proizvodnje v preteklem letu, informacijo o novogradnji in razreševanje problemov, ki so bili predhodno nakazani med delavci.

S takšno obliko informiranja bodo nadaljevali tudi v prihodnje — vsaj enkrat mesečno, saj menijo, da je nujno potrebno, da je vsak o vsem obveščen. To je predpogoj za pravilno odločanje o posameznih vprašanjih.

Proizvodnja v TOZD TEL je v letu 1977 potekala uspešno: eksterni plan proizvodnje so presegli za 6 odstotkov, internega pa za 63 odstotkov. Ker so med letom plan popravili za 20 odstotkov, se lahko pohvalno izrazimo o doseganju t. im. gospodarskega plana, ki so ga dosegli s 102 %.

V tem mesecu imajo v temeljni organizaciji nekaj težav s proizvodnjo. Največ problemov imajo z materialom, ki ga dobivajo od drugih temeljnih organizacij. Le-ta ne prihaja v TOZD v zadostnih količinah zaradi premajhnosti zmogljivosti internih dobaviteljev.

O poteku novogradnje, s katero bodo predvidoma pričeli sredi marca, bomo obširneje poročali. Na sestanku so veliko pozornosti namenili tudi reševanju problematike razdeljevanja osebnih dohodkov in tehnološke opremljenosti delovnih mest.

Alojz Jug

V februarju bodo sklicali tudi študijski sestanek, na katerem bodo obravnavali študijo Edvarda Kardelja Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Povabili bodo predstavnika Občinske konference ZSMS.

Kljub vsemu pa mladi v TEA niso povsem zadovoljni z opravljenim delom. Prav je tako! Delo še vedno sloni na peščici najbolj aktivnih posameznikov. Če ta odpove, lahko dejavnost osnovne organizacije kaj hitro zamre. Zato bodo v prihodnje mlade člane usposabljali za aktivno, predvsem pa bolj samostojno delo v mladinski organizaciji kot tudi drugod. Trudili se bodo zajeti v svoje vrste čim večje število mladih, jih zainteresirati za aktivno vključevanje v vse pore naše delovne organizacije. Izboljšali bodo tudi sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki se pri svojem delovanju prav gotovo srečujejo s podobnimi ali celo enakimi problemi. S skupno akcijo uspeh ne bo izostal.

A. Boc

stema družbene samozaščite. Oblike in načini varnostne vzgoje delavca morajo biti tudi sestavni del programov naše samozaščitne aktivnosti. Pri tem je pomembno zlasti:

- delovanje družbenopolitičnih in drugih organizacij in društev;
- seznanjanje o varnostnih razmerah v kolektivu;
- samozaščitno usposabljanje in

varnostna vzgoja;
— usposabljanje za naloge narodne zaščite.

Zaradi kontinuitete dela na tem področju je koristno, da v odborih za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito po temeljnih organizacijah določite člana, ki bo zadolžen za področje varnostne vzgoje zaposlenih.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

TOZD ELEKTROMOTORJI

Letni sindikalni
občni zbor

Iskraši v Železnikih vsako leto na letnem občnem zboru sindikata pregledajo uspehe poslovanja, proizvodnjo in rezultate vseh prizadevanj v preteklem letu. Tako so napravili tudi letos — prejšnjo soboto.

Predsednik Mirko Guzelj poroča.

V polni dvorani kulturnega doma je bilo živo kot v čebelnjaku. V hipu pa je vse utihnilo, ko je predsednik OO sindikata Mirko Guzelj pozdravil navzoče in nato prebral poročilo o delu organizacije in tovarne v preteklem letu. Najprej se je ozrl na družbenopolitično dogajanje preteklih dveh let. Z veseljem je ugotovil, da se že čutijo pozitivne posledice nove smeri odločanja, ki sta jih nakazala najprej ustava, nato pa Zakon o združenem delu. Delegatski sistem je za-

natrpan program zaradi množice želja kupcev. Vendar pa so se pokazale tudi težave. Tako so boleznine daleč nad pričakovanji. Visok je tudi odstotek izmeta, zlasti pri železu in dinamopločevini. Tu bodo morali tehnologi in drugi, ki s temi materiali delajo, storiti več in bolje za izkoriščanje polizdelkov in za prihranek pri izmetu.

Nato so se zvrstila še ostala poročila. Odbor vzajemne pomoči je podal

Prizadevanja naših inovatorjev

Inovatorji v Iskri—Industriji za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko v Kranju tudi v preteklem letu niso mirovali. Prijavili so 72 inovacij, od tega največ tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. Med pripisanimi predlogi je bilo tudi 10 izumov.

Čeprav je bilo lani inovacij več kot leta 1976, je gospodarski prihranek za 36 % manjši: 6.036.156 din. Veliko inovacij je bilo prijavljenih ob koncu leta. Zato je kar 26 predlogov še v postopku, zanje pa prihranek ni obračunan. Za sprejete predloge so inovatorji prejeli odškodnine v višini 351.917 din. Povprečje izplačanih odškodnin znaša 5,8 % od doseženega prihranka.

Med prijavljenimi inovacijami je bilo največ predlogov za spremembo tehnološkega postopka. Sledijo razne konstrukcijske spremembe, izboljšave na orodjih. Pojavljajo se tudi predlogi za izboljšanje kvalitete izdelkov in zmanjšanje izmeta.

Največ izboljšav so prijavili delavci iz neposredne proizvodnje, ki imajo za to tudi največ možnosti. Na drugo mesto so se uvrstili višji in visoko stro-

kovni delavci, zlasti z izumi in pomembnimi tehničnimi izboljšavami. Na tretjem mestu po številu prijav pa so srednji strokovni delavci.

Tovarna števcev ima bržkone največ inovatorjev. Lani so prijavili 6 izumov in 18 tehničnih izboljšav ter koristnih predlogov. Podobno je tudi v Tovarni ATC na Laborah, kjer so delavci predlagali 21 inovacij. Sledi Tovarna TEA z 9 predlogi, ERO je imel 7 predlogov, Skupna proizvodnja 3, itd.

Od 72 prijav je komisija za inovacije 11 predlogov zavrnila. Veliko prijav prihaja iz tehničnih razvojnih oddelkov. Prav pri teh se velikokrat pojavlja sporno vprašanje okrog tega, kaj je inovacija in kaj ne? Dostikrat je težko ugotoviti, ali je opravljeno delo rezultat opravljenih delovnih obveznosti ali kaj več. Zato se morajo razvojni oddelki opredeliti do posameznih predlogov, šele po tem ga komisija obravnava in določi prihranek in odškodnino. Kadar prihranek ni izračunljiv se odškodnina določi glede na primerjavo s podobnimi predlogi v preteklem obdobju.

Alojz Boc

Okrepiti
varnostno
kulturo

V mnogih primerih bi lahko delovni ljudje preprečili nastanek varnostnega problema ali pa določen varnostni problem odpravili, če bi ob vsakem škodljivem pojavu ustrezno ukrepali. Izkušnje nam namreč nenehno kažejo, da se delavci marsikdaj ne zavedajo, da določen varnostni problem neposredno zadeva tudi njihove osebne interese. Zaradi te nevednosti ne ukrepajo kot odgovorni nosilci družbene samozaščite.

Uresničevanje družbene samozaščite predpostavlja torej določeno raven zavesti in varnostne kulture njenih nosilcev — delovnih ljudi in občanov. To je aktivni odnos do vseh problemov varnosti in do urejanja ter izvajanja različnih opravil, s katerimi se zagotavlja varnost ljudi, premoženja in družbene ureditve.

V temeljni organizaciji združenega dela je naša pomembna dolžnost razvijati tiste oblike in načine varnostne vzgoje, ki prispevajo h krepitvi varnostne kulture in k učinkovitosti si-

TOZD TEA, KRANJ

Kritično o delu mladih

Osnovna organizacija Zveze socialistične mladine v Iskri in tovarni TEA v Kranju je med najbolj aktivnimi v DO Iskri Elektromehaniki. Poiskali smo Boruta Dvoršaka, ki so ga mladi delavci Tovarne TEA septembra lani izvolili za predsednika osnovne organizacije.

Borut Dvoršak se je rad odzval našemu vabilu. Povedal je, da dela v Tovarni TEA okrog 530 mladih, mlajših od 27 let. V oktobru preteklega leta so med njimi izvedli anketo, da bi tako ugotovili njihovo strukturo in interese. Med anketiranimi je bilo 60 mladih, ki so poleg 30 starih članov pokazali interes za aktivno delo v mladinski organizaciji. Predstavili so jim mladinsko organizacijo ter delovanje in program dela OO ZSM TEA. Tudi teh razgovorov se je udeležilo premalo novo zaposlenih mladink in mladincev.

Na vprašanje zakaj so mladi premalo zainteresirani za aktivno delo v ZSM, je Borut odgovoril, da je za to več vzrokov. Eden je ta, da mladi vidijo, da njihova prizadevanja velikokrat ne rojevajo sadov. Dodal je, da bi se dalo z boljšo organiziranostjo vseh osnovnih organizacij ZSM veliko več doseči.

Druga stvar, ki prav tako zmanjšuje interese mladih za delo v mladinskih vrstah, je nadaljeval naš sogovornik, so vplivi zahodne porabniške miselnosti. Mladi se zanimajo samo še za denar. Prosti čas zelo neracionalno izkoriščajo. Prek sredstev javnega obveščanja, kina, RTV ipd. bi morali ustrezno vplivati na miselnost mlade generacije.

Ko sva prešla na pregled opravljenega dela v zadnjih mesecih, odkar je Borut predsednik osnovne organizacije, sva ugotovila, da se mladi največ zanimajo za športne in kulturne akcije. Lani so organizirali prvenstvo v košarki in plavanju ter orientacijski pohod.

Mladi Tovarne TEA so se udeležili tudi srečanj s pripadniki JLA — iz enote za zveze v kranjski garniziji Stane Žagar. Sodelovanje med pripadniki JLA in mladino kranjske Iskre se je prav v preteklem letu vidno okrepilo.

Lani so dvakrat organizirali predavanja o zakonu o združenem delu, vendar je bil obisk mladih manjši kot so pričakovali.

Sodelovali so tudi z Občinsko konferenco ZSMS Kranj in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem na skupnih akcijah in raznih oblikah za usposabljanje članstva. Mladi so poskrbeli, da so se člani kolektiva TEA naročili na knjigo Lepo mi pristaja partizanska bluza. Prodali so 85 brošur. Pobudo za to akcijo je dala OK ZSMS, denar je namenjen za gradnjo spominskega doma v Bihaću. Ob koncu leta so pripravili spoznavni večer za vse mladinke in mladince Tovarne TEA.

Informiranje med člani OO ZSM TEA je zadovoljivo. Bilo bi prav, da bi vse osnovne organizacije v Iskri Elektromehaniki občasno izdajale skupne informacije. Tako bi se z delom mladih v našem velikem kolektivu seznanili tudi ostali.

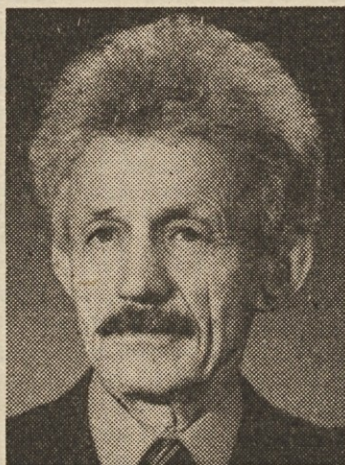
V bližnji prihodnosti nameravajo organizirati javno tribuno o raznih aktualnih vprašanjih. Poudarek bo na medsebojnih odnosih v tovarni in določenih nepravilnostih, ki jih mladi delavec zaznava v svojem delovnem okolju.

10. februarja bodo pripravili literarni večer v počastitev 100. obletnice rojstva pesnika Otona Župančiča za člane OO ZSM in druge delavce TEA.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se toplo zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD TEN in sodelavcem iz montaže za lepi darili, šopek cvetja in dobre želje.

Jožica Mrvar

SPOMINI
ŽIVIMO
NAPREJ

Minuli teden nas je mnogo prezgodaj zapustil Marko Martinič. S tem je Črna gora izgubila enega svojih sinov. Upokojil se je v Mariboru kot vojaški častnik. V kranjski Iskri se je zaposlil na delovnem mestu skladiščnika, nazadnje je bil vratar v Iskrinem samskem domu na Planini.

Živel je pošteno. Spominjamo se ga kot dobrega tovariša in vestnega delavca. Bil je naš prijatelj, vse kar je povedal ali storil, je ostalo naravno in pristno.

Našega Marka ni več! Težko nam je. Šele sedaj se zavedamo, kaj vse bi si želeli in morali povedati — pa je žal prepozno. Med teboj, dragi Marko, in nami je ostala neizpolnjena razpoka.

Ostane nam le spomin na dobrega in plemenitega človeka, kakršen je bil Marko Martinič. Spomini živijo dalje.

Sodelavci

Na občnem zboru v Železnikih.

živel v celoti in prispeva k odločitvam znotraj TOZD, kot tudi v delovni organizaciji, ZP in v občinskem merilu.

Druga bistvena točka predsednikovih izjav pa je bilo samoupravno sporazumevanje okrog prihodka, dohodka in osebnih dohodkov. Poudaril je, da je važno, da ne gleda posameznik vsega dogajanja v luči lastnih koristi, ampak da je bistvo napredka v celovitosti novih družbenoekonomskih odnosov in šele v luči kompleksnih rešitev lahko pričakuje posameznik svoj osebni dohodek. Nekako takole: če TOZD dobro posluje, če je celota visoko produktivna in medsebojni dohodkovni odnosi prav urejeni, lahko vsak samoupravljalec pričakuje dober in pravičen delež tudi zase.

Predsednik se je dotaknil tudi informiranja kolektiva in dejal, da je način informiranja dober. Teže je s kvaliteto, oz. načinom informiranja. Včasih se v množici izgubi bistvo povedanega. Skratka, prav bi bilo, če bi bili zapisniki na oglasni deski in druge oblike obveščanja kratki, jedrnat in razumljivi za vsakogar.

Med razpravo je direktor Tone Rakovec povedal oceno poslovnih rezultatov v lanskem letu. Pohvalil je prizadevanja vseh zaposlenih v uspešnem minulem letu. Omenil je visoko konjunkturo izdelkov in kar pre-

izčrpno poročilo o visokih posojilih članom, ki jim je pomagal iz zadrege v finančnih težavah.

Ob vsem tem moramo še povedati, da je sindikalna organizacija v TOZD Elektromotorji organizator in mecen pletanja v zaprtem bazenu. Poleg tega organizira obiske gledaliških predstav v Železnikih, skupno z drugimi tovarnimi v Selski dolini. Važen faktor sindikalne dejavnosti pa je tudi šport v tovarniški organizaciji in v okviru Športnega društva v Železnikih, ki ima vrsto lastnih naprav — žičnice in drugo — na Soriški planini.

Občni zbor so zaključili z volitvami novega izvršnega odbora, ki bo vodil organizacijo v naslednjem mandatskem obdobju.

Po uradnem delu je bila krajša kulturna prireditev — monodrama igralce mariborskega gledališča — Milene Muhičeve-Lizika. Lizika se je dotaknila vseh dobrih in slabih strani kolektivnega dela v tovarni in občutkov posameznika v tem dogajanju.

S svojo tragikomično pojavo je okarakterizirala doživljaja malega človeka doma, v tovarni in širši človeški skupnosti. Skozi nasmeh so silile solze, ko je pripovedovala o svoji bolečini na šaljiv način. Buren aplavz je bil nagrada in spontano priznanje kolektiva umetnici.

F. Kotar

TOZD GOSPODINJSKI APARATI ŠKOFJA LOKA

Iskanja in uspehi v lanskem letu

Kot povest o jari kači se v škofjeloški Iskri vleče problem financiranja sezonskih zalog. Te težave so imeli lani in letos verjetno ne bo nič bolje. Kljub temu pa so poslovno leto uspešno zaključili in dosegli določen vsestranski napredek.

Proizvodni program so v letu 1977 izpolnili s 115 %, izvozili so za okrog milijon dolarjev izdelkov in dvignili osebne dohodke na poprečje 4.100 din. Ostanek dohodka je glede na slab polletni uspeh kar soliden. Vendar z uspehom poslovanja še

vedno niso v celoti zadovoljni. Celotna akumulacija se bo gibala okrog dveh odstotkov od celotnega prihodka, kar bo vsekakor premalo za kake resnejše naložbe v razširjeno reprodukcijo, ali povečevanje materialne osnove.

Predvsem bi radi v letošnjem letu opravili rekonstrukcijo in razširili galvaniko, kar bi jim omogočalo galvaniziranje doma, saj zdaj vozijo polizdelke 40 kilometrov daleč v galvaniziranje. Za to rekonstrukcijo in za druge razširitve proizvodnih prostorov že pripravljajo elaborat. Tesno postaja (Nadaljevanje na 7. strani)

Popravek

Tiskovni popravki členov 39 in 46 SS o združevanju SOZD Iskra

V čl. 39 se doda prvi odstavek, ki se glasi:

Za skupno izvajanje združenih dejavnosti po tem sporazumu smo podpisnice ustanovile delovne organizacije skupnega pomena Iskra Commerce, Iskra Organizacijski inženiring, Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo ter Iskra Invest servis.

V čl. 46 se besedilo: „ter v sorazmerju s celotnim prihodkom od svoje dejavnosti in tekočem letu nadomesti z besedilom „, ter v sorazmerju z ustvarjenim dohodkom“.

Novo besedilo člena 46 se torej glasi:

Podpisnice soglašamo, da bomo združevale sredstva za izvajanje institucionalne propagande, tržnih raziskav skupnega pomena ter razvijanje Iskrinega stila industrijskega, grafične

ga in prostorskega oblikovanja v višini, določeni s SSTP in letnimi programi SOZD Iskra ter v sorazmerju z ustvarjenim dohodkom.

Popravek 37. člena Samo-upravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci TOZD, združenih v delovnih organizacijah in delovno skupnostjo Skupnih služb v SOZD Iskra — elektrokovinske industrije Ljubljana

V členu 37. se v 7 vrstici za besedico organizacije doda besedilo „sprejeti ustrežni samoupravni sporazumi med podpisnicami in delavci teh DO“.

Novo besedilo člena 37. se torej glasi: Dokler ne bo skladno s samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD Iskra dejansko izvršeno združevanje delavcev delovne skupnosti Skupnih služb KT D, INDOK in SIL v odgovarjajoče delovne organizacije skupnega pomena in druge delovne organizacije in sprejeti ustrežni samoupravni sporazumi med podpisnicami in delavci teh DO, velja ta in vsi ostali sporazumi tudi za delavce teh služb.

REDNA ZBIRKA PREŠERNOVE DRUŽBE

Šest zanimivih in dobrih knjig

Prešernova družba že celo vrsto let skrbi v dobrem smislu besede za tako imenovano ceneno, množično knjigo na Slovenskem in razpošilja vsako leto svojim rednim naročnikom redno zbirko petih knjig, ki pa kljub svoji sorazmerno nizki ceni predstavljajo kvaliteten, pester in dober izbor slovenskih knjižnih novitet.

Tudi letos so naročniki prejeli pet knjig in sicer tradicionalni koledar Prešernove družbe za leto 1978, knjigo Avgušlina in Matjaža Laha Svet v številkah in podobah, izbrane pesmi Otona Župančiča, Živo Afriko Jožeta Šircija in Pesem črnske ulice Jamesa Baldvina.

Podrobnejši razbor posameznih knjig nam pokaže, da je letošnji koledar Prešernove družbe kljub svoji tradicionalni obliki in zasnovi vendar zanimiv za najširši krog bralcev, saj poleg uvodnega, koledarskega dela prinaša vrsto političnih, kulturnih in drugih člankov ter razprav ter seveda tudi nekatere literarne prispevke. Uvodno razpravo je prispeval Edvard Kardelj in sicer na temo „Politična in vojaška strategija narodnoosvobodilne vstaje in socialistične revolucije v Jugoslaviji in Titova ustvarjalna vloga v njenem koncipiranju in realiziranju“, ki jo dopolnjuje obilno fotografsko dokumentarno gradivo. Sledi zapis Josipa Vidmarja o Otonu Župančiču ob stoletnici njegovega rojstva, dalje literarni prispevki Miška Kranjca „Doma“, Karla Gabeljške „Hude noči“, Ivana Potrča „Zgodbe o moji ženski in Mariči“ in Toneta Svetine „Na kozoroga“. Franc Šetinc razmišlja o verniku v socializmu, medtem ko Bogo Grafenauer razpravlja o Slovencih na zahodni meji, oziroma o vprašanih srednjeveške kolonizacijske zgodovine Beneške Slovenije s posebnim ozirom na naselitev Slovencev. Zelo zanimiv in tudi polemičen je daljši članek Stefana Kališnika pod naslovom „Časti in pravde jezika svojega (slovenskega)“, v katerem ugotavlja nelahak in zapleten položaj slovenskega knjižnega jezika v vsakdanji rabi. Osimskim sporazumom je posvečen prispevek Iva Jurančiča pod naslovom „Nad sto let bojev o zahodni slovenski meji“, medtem ko dr. Miha Potočnik piše o planinarstvu v Sloveniji. V zunanjo politiko posega Božidar Pahor in razmišlja o super silah in svetovnem miru, medtem ko se Žiga Kimovec spominja 25-letnice Prešernove družbe. Ob koncu koledarja je še obširna kronika od 1. avgusta 1976 do 31. julija 1977, ki jo je napisal in sestavil Jože Dolenc. Likovno je letošnji koledar posvečen Ivanu Groharju, ki je zastopan z dvanaestimi barvnimi reprodukcijami in spremno besedo Melite Stele-Možina.

Naš svet se tako hitro in vsak dan spreminja, da so današnji podatki o njem že jutri zastareli. Zato bo marsikomu prišlo prav delo Avgušlina in Marjana Laha „Svet v številkah in podobah“, poljuden in pregleden prikaz sodobnega sveta v besedi, številkah in podobi. Vsekakor predstavlja njuno delo kolikor je mogoče ažurno podoba današnjega sveta, saj so vse države sveta obdelane po celinah in abecednem redu, leksikalno kratko, a vendar izčrpno in pregledno so dežele sveta predstavljene zelo egzaktno in smotno, celotno delo pa je opremljeno z ustreznimi zemljevidi, skicami in slikami, kar daje delu še večjo nazornost in preglednost. V uvodu sta pisca glede svojega dela zapisala: „Pisca sta si takole delila delo. Matjaž Lah je zbiral in obdelal statistično gradivo ter sestavil in izrisal ponazorilne karte in grafične prikaze. Avguštin Lah pa je zasnoval delo, oblikoval uvode in sestavil pregledne dežel. Vse slike so tudi njegovi izvirni posnetki. „Morda bi ne bilo napak, če bi, po zgledu velikih dežel in njihovih specializiranih založb in izdaj dobili vsako leto takšen sporni almanah sveta z vsemi potrebnimi po-

datki, ki se, kot smo že zapisali, nenehno spreminjajo iz dneva v dan. Stoletnico Župančičevega rojstva je Prešernova družba počastila s knjigo njegovih izbranih pesmi, ki jih je uredil in izbral Josip Vidmar. Izbor je urednik razporedil v tri poglavja in tako-le utemeljil svojo ureditev: prvo poglavje podaja pesnikovo ljubezensko usodo od zaletka do njenega konca. To je povsem enkratna in težka ljubavna povest, ki se nam odkriva v njegovi pesmi. Drugi del knjige obsega zgodbo pesnikovega notranjega življenja od preprostih naravnih odzivov na življenje in svet do prodorov misli in njegova čustva k zadnjim skrivnostim sveta in človeške usode. Tretje poglavje pa vsebuje zgodbo Župančičeve domovinske ljubezni. Poet, čigar delo je raslo prvih pet desetletij našega stoletja, je znamenita priča najbolj dramatičnega obdobja v zgodovini slovenskega naroda. Tako predstavljajo trije deli te knjige tri najvažnejša in najznačilnejša poglavja Župančičevega življenja. Iz vseh treh pa stopa poleg povedanega pred nas njegova osebnost, ki jo nazorno čutimo v vseh treh pesniških ciklih enako. Tako so dobili člani Prešernove družbe nemara odličen, smotni in pregleden izbor Župančičeve poezije, saj Josip Vidmar sodi med pretanjene estete pri nas in tudi med najuspešnejše dosedanje uredilce in izbiratelje Župančičevega poetskega opusa.

Potpis Jožeta Šircija pod naslovom „Živa Afrika“ sodi med tista redka originalna potopisna dela pri nas, ki nedvomno prenašajo ozek in točno določen pojem potopisa. Ne samo, da je to pot predmet njegovega opisovanja in popisovanja Afrika, ki smo jo doslej poznali morda po zapisih in potopisih naših duhovnikov, ki so tja nekoč odhajali misionariti in spreobračati „otroške črnce“, temveč je Šircijevo pero to Afriko zajelo v trenutkih njenega političnega in gospodarskega prebujanja, osvobajanja in vstopanja v krog narodov in držav, zbranih v okrilju Organizacije združenih narodov. Knjiga je zato še v toliko bolj aktualna, ker afriškega političnega udara še zdavnaj ni prekrila zaključna zavesa in je prav zdaj Afrika celo v ospredju političnega dogajanja sveta. Jože Šircelj se je lotil svojega pisanja kot dober novinar in publicist, osebna nota, ki jo je vnesel v potopis, dokajšnja doza humorja in zavzeto spoznavanje novega ter očaranje nad njim pa daje njegovemu pisanju več kot novinarsko obeležje. Nekatera poglavja iz njegovega potopisa so kar majhne literarne mojstrovine, medtem ko je drugod spet čutiti njegov novinarski in poročevalski prijem. Vendar pa je moč iz njegove knjige le začutiti utrip in življenje sodobne črne celine, ki se šele dodobra prebujajo, preživljajo svoje otroške bolezni, išče svojo potrditev in odraz v sodobnem svetu, ki mu, zlasti razviti del sveta, ni preveč naklonjen in še nenehno, zdaj odkrito, zdaj prikriti grozi v razvoju njene emancipacije. In še nekaj. V potopisu najdemo tudi nekaj, čisto zgodovinskih dejstev, katerim je naš pisec prisostvoval osebno, pa naj gre za zgodovinski dan razglasitve Angole ali podobne dogodke, ki so že sedaj del naše svetovne sodobne zgodovine.

Pesmi Marijana Štancarja je recital Cveto Sever iz Prešernovega gledališča.

datki, ki se, kot smo že zapisali, nenehno spreminjajo iz dneva v dan.

Stoletnico Župančičevega rojstva je Prešernova družba počastila s knjigo njegovih izbranih pesmi, ki jih je uredil in izbral Josip Vidmar. Izbor je urednik razporedil v tri poglavja in tako-le utemeljil svojo ureditev: prvo poglavje podaja pesnikovo ljubezensko usodo od zaletka do njenega konca. To je povsem enkratna in težka ljubavna povest, ki se nam odkriva v njegovi pesmi. Drugi del knjige obsega zgodbo pesnikovega notranjega življenja od preprostih naravnih odzivov na življenje in svet do prodorov misli in njegova čustva k zadnjim skrivnostim sveta in človeške usode. Tretje poglavje pa vsebuje zgodbo Župančičeve domovinske ljubezni. Poet, čigar delo je raslo prvih pet desetletij našega stoletja, je znamenita priča najbolj dramatičnega obdobja v zgodovini slovenskega naroda. Tako predstavljajo trije deli te knjige tri najvažnejša in najznačilnejša poglavja Župančičevega življenja. Iz vseh treh pa stopa poleg povedanega pred nas njegova osebnost, ki jo nazorno čutimo v vseh treh pesniških ciklih enako. Tako so dobili člani Prešernove družbe nemara odličen, smotni in pregleden izbor Župančičeve poezije, saj Josip Vidmar sodi med pretanjene estete pri nas in tudi med najuspešnejše dosedanje uredilce in izbiratelje Župančičevega poetskega opusa.

Potpis Jožeta Šircija pod naslovom „Živa Afrika“ sodi med tista redka originalna potopisna dela pri nas, ki nedvomno prenašajo ozek in točno določen pojem potopisa. Ne samo, da je to pot predmet njegovega opisovanja in popisovanja Afrika, ki smo jo doslej poznali morda po zapisih in potopisih naših duhovnikov, ki so tja nekoč odhajali misionariti in spreobračati „otroške črnce“, temveč je Šircijevo pero to Afriko zajelo v trenutkih njenega političnega in gospodarskega prebujanja, osvobajanja in vstopanja v krog narodov in držav, zbranih v okrilju Organizacije združenih narodov. Knjiga je zato še v toliko bolj aktualna, ker afriškega političnega udara še zdavnaj ni prekrila zaključna zavesa in je prav zdaj Afrika celo v ospredju političnega dogajanja sveta. Jože Šircelj se je lotil svojega pisanja kot dober novinar in publicist, osebna nota, ki jo je vnesel v potopis, dokajšnja doza humorja in zavzeto spoznavanje novega ter očaranje nad njim pa daje njegovemu pisanju več kot novinarsko obeležje. Nekatera poglavja iz njegovega potopisa so kar majhne literarne mojstrovine, medtem ko je drugod spet čutiti njegov novinarski in poročevalski prijem. Vendar pa je moč iz njegove knjige le začutiti utrip in življenje sodobne črne celine, ki se šele dodobra prebujajo, preživljajo svoje otroške bolezni, išče svojo potrditev in odraz v sodobnem svetu, ki mu, zlasti razviti del sveta, ni preveč naklonjen in še nenehno, zdaj odkrito, zdaj prikriti grozi v razvoju njene emancipacije. In še nekaj. V potopisu najdemo tudi nekaj, čisto zgodovinskih dejstev, katerim je naš pisec prisostvoval osebno, pa naj gre za zgodovinski dan razglasitve Angole ali podobne dogodke, ki so že sedaj del naše svetovne sodobne zgodovine.

Torej, tudi v tej zgodovinski, kateri imajo pogosto novinarji srečo prisostvovati, pa čeprav ne pišejo zgodovine, je tudi svojevrsna prednost te knjige, ki nam bo, o tem ni nobenega dvoma, po svoje odkrito, zanimivo in prizadeto spregovorila in predstavila kontinent, ki se preprosto imenuje Afrika.

Peta knjiga pa je prevedeno delo in sicer novejši, kratki roman znanega ameriškega pisatelja Jamesa Baldvina „Pesem črnske ulice“. Avtorja nam zagotovo ni potrebno posebej predstavljati, saj je Baldwin pri nas znan in priljubljen predvsem po romanu Pojdi in povej gori. Tudi v svojem najnovejšem delu, v „Pesmi črnske ulice“, ki je v bistvu presunljiva ljubezenska zgodba, je čutili avtorjevo poglobljeno in silovito čustvovanje in mišljenje. Tudi v tem delu neprizanesljivo kritizira družbo, a vendarle ves čas ostaja obrnjen k svetlejšim trenutkom in se z vsem žarom svojega daru zavzema za strpnost in razumevanje med vsemi ljudmi.

Če torej povzamemo, kar smo zapisali zgoraj, nam letošnja redna zbirka Prešernove družbe prinaša pretehtan in domišljen izbor petih knjig, med katerimi bo zares sleherni našel nekaj, kar ga zanima: od aktualnega koledarja, preko politične in statistične podobe našega sedanjega sveta, do poezije, originalnega potopisa in dobrega sodobnega svetovnega romana.

Knjiga Janeza Vipotnika „Enainštirideseto“ je literarna pripoved o tem usodnem in zgodovinskem letu, kakor ga je doživljala ilegalna Ljubljana, ali bolje, mladi srednješolci in visokošolci, ki so se vključili v osvobodilno gibanje in vnesli vanj ves žar svoje mladosti, zagnanega prepričanja in želje po svobodi. Vipotniku se je na marsikaterih straneh njegove knjige posrečilo oživiti duha in vzdušje dobe leta enainštiridesetega v Ljubljani, ko je mlada, takratna in bodoča skojevska generacija začela pisati prve junaške in čudovite strani zgodovine našega boja v mestu, ki je postalo zares z vsem svojim štiriletnim bojem mesto heroj in se neponovljivo vpisalo v zgodovino slovenskega naroda kot enkratni primer junaštva, požrtvovalnosti, tveganja in junaštva, pri čemer je prav mladina odigrala pomembno in usodno vlogo. In prav o tej mladini, o skojevski pomladi Ljubljane, je v tej knjigi nemalo strani in tako se je tudi Vipotnik, podobno kot Beno Župančič, zapisal med tiste slovenske besedne ustvarjalce, ki so, iz lastnih doživetij in izkušenj, dobili navdih za svoje pisanje v mestu Ljubljani med okupacijo, pravzaprav natančneje, v njenih prebivalcih, ki so skupaj z mladimi, popisali najlepše strani ljudskega in revolucionarnega odpora v mestu obdanem z žico, v mestu, ki je bilo ves čas okupacije država v državi in v katerem okupator nikoli ni bil resničen gospodar. Vipotnik je dejanja in podvige ljubljanskih skojevcev popisal na podlagi lastnih doživetij in dokumentov, vendar je vse to poskušal povedati v čim bolj literarni, svobodni obliki, kar se mu je v veliki meri posrečilo. Tako je številnim dokumentom o odporu mesta Ljubljane prispeval zdaj še svoje literarno pričevanje o tem, literarno pričevanje, ki se bere napeto in z zanimanjem ter pušča v bralcu sledove in spomine na leto enainštirideseto v herojskem mestu Ljubljani.

Dušan Željcnov

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROSNJO

Iskanja in uspehi v lanskem letu

(Nadaljevanje s 6. strani)

v tovarni zlasti zato, ker proizvodnjo širijo in tudi volumensko postajajo izdelki vse večji.

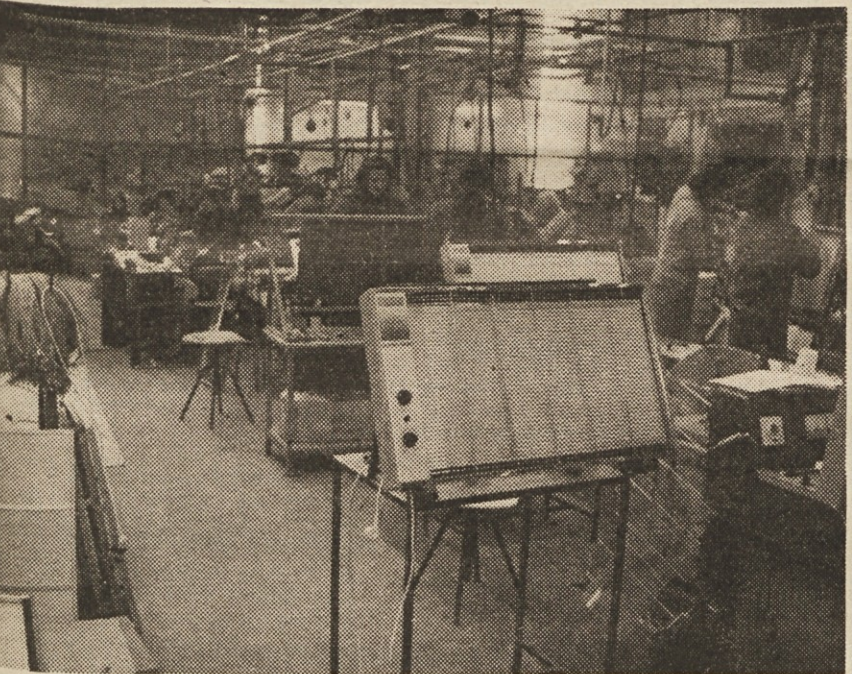
Obstoječe strojne zmogljivosti jim več ne zadoščajo za cilje, ki so si jih zastavili v letu 1978, zato bodo morali nekatere starejše stroje zamenjati zaradi dotrajanosti, nekatere pa, da bi dosegli večje zmogljivosti.

Kot smo že rekli, imajo v Retečah že kar kronične težave s sezonskimi zalogami. Na primer električne peči

koooperacijsko proizvodnjo likalnega stroja, aparata za sušenje rok, zidne konveksijske pečice za kopalnice, kuhinjske nape s posebnim sistemom filtracije in še nekatere izboljšave sedanjega proizvodnega programa.

Za vse te velike načrte pa potrebujejo in vabijo k sodelovanju mnogo strokovnjakov, zlasti elektro in strojne stroke. Vprašanje kadra je postalo že tako kritično, da teh načrtov ne bo mogoče izpolniti, če ne bodo pridobili še več strokovnih sodelavcev.

Kljub vsemu pa zelo skrbijo za

Montažni trak modulnih peči v TOZD TGA.

izdelujejo že marca meseca, čeprav jih bodo prodali šele septembra. Take zaloge bodo konec letošnjega polletja znašale okrog 100 milijonov dinarjev.

Za te sezonske zaloge pa jasno nimajo lastnih obratnih sredstev in so zanje primorani najemati drage premostitvene kredite, ki zelo bremenijo akumulacijo.

Letos načrtujejo za 30 % večjo proizvodnjo. Ob tem povečanju že računajo s pomanjkanjem delovne sile — zlasti iz drugih republik, pri kateri je žal velika fluktuacija, ker imajo ti delavci neurejene stanovanjske razmere in še druge težave, ki jih TOZD ne more urediti zaradi pomanjkanja sredstev.

Strokovne službe so v preteklem letu intenzivno delale na razvoju novih porabnih izdelkov, ki jih je trg dobro sprejel. Tako so razvili in dali na trg modulne peči, novo družino štedilnikov CORONA, nov fen s sinhronskim motorjem, številne druge izdelke pa so kvalitetno izboljšali in prilagodili potrebam tržišča.

V kratkem bo šla v proizvodnjo mikrovalovna pečica, ki so jo razvili lani, pripravljajo pa nov aksialen kalorifer v plastičnem ohišju z in brez sobnega termostata.

Že letos bodo osvojili in začeli izdelovati štedilnike in vgradne elemente v email izvedbi in v pastelnih barvah. Poleg tega štedilnik širine 90 cm s predalom za jeklenko, enak štedilnik s pečico za pečenje na ražnju — grill štedilnik z žar ploščo, v drugi varianti pa s posodo za fritezo (po domače bi rekli temu posoda za „pohanje“ — pontija, mesa itn.).

Poleg tega imajo v načrtu razvoj za

standard na delovnem mestu in zlasti za dobro vzdušje v delovnem kolektivu. Lanski poprečni osebni dohodek je bil 4.100 din, kar je nekje na solidnem poprečju v občini.

FY

VEČERI POEZIJE V KRANJU

Klub kulturnih delavcev in Zveze kulturnih organizacij občine Kranj sta spet oživila večere poezije v Kranju. Na prvem pesniškem večeru se je v četrtek, 19. januarja občinstvu predstavil kranjski pesnik Marijan Štancar-Monos, zaposlen v DO Iskra Elektro-

mehaniki v Kranju. Njegove pesmi je zelo doživeto recital Cveto Sever, član Prešernovega gledališča, ki ga je s kitaro spremljal Milan Batista ml. Sodeč po udeležbi je v Kranju dokaj veliko zanimanje za podobne kulturne prireditve, renesančna dvorana v kranjski Mestni hiši je bila tokrat polna do zadnjega kotička. Prihodnji četrtek se bo na večeru poezije predstavil Dušan Furlan, ki je prav tako Iskraš. (Foto: J. Šifkovič)

Pesmi Marijana Štancarja je recital Cveto Sever iz Prešernovega gledališča.

Prebrali smo za vas

Tik ob koncu lanskega leta smo dobili še drugo, znanstveno pričevanje o jubilejnem, Cankarjevem letu, ki je 1976. leta potekalo v znamenju stoletnice rojstva našega pisatelja. Slovenska matica je namreč izdala zbornik prispevkov, ki so bili predloženi in prebrani na simpoziju o I. Cankarju od 7. do 9. julija 1976 v Ljubljani.

Kot je znano, so se Cankarjevemu slavu 1976. leta pridružile tudi nekatere osrednje slovenske kulturno-znanstvene ustanove in društva kot Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, PZE za slovanske jezike in književnosti, Slovenska matica, Društvo slovenskih pisateljev, Slavistično društvo Slovenije ter Seminar slovanskega jezika, literature in kulture in redna poletna šola za tuje slaviste pri PZE za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani, ki so skupaj priredile omenjeni simpozij, katerega osnovnatema je bila Cankarjevo umetniško delo.

Od povabljenih udeležencev se je simpozija udeležilo 37 povabljenecv iz Slovenije, Jugoslavije in tujine, ki so na simpoziju osvetlili Cankarja in njegovo delo z naslednjih vidikov: Cankarjev literarni in življenjski nazor, Cankar v tujih literaturah, Cankarjeva dramatika, Cankar in gledališče v Sloveniji in drugod, socialna in etična vprašanja, ki jih postavlja Cankarjeva literatura, poetološke teme in Cankarjev način oblikovanja besedil.

Zbornik objavlja trideset prispevkov domačih, jugoslovanskih in tujih znanstvenikov in raziskovalcev, posvečenih zgoraj omenjenim temam. Predolgo bi bilo naštevati vse sodelavce zbornika in njihove prispevke, vendar omenimo, da v njem sodelujejo udeleženci iz ostalih jugoslovanskih republik in pokrajin, dalje znanstveniki iz Demokratične republike Nemčije, Zvezne republike Nemčije, Sovjetske zveze, Poljske in Bolgarije, medtem ko je izmed zamejskih Slovencev sodeloval na simpoziju pisatelj Janko Messner iz Celovca s temo Ivan Cankar na Koroškem in na dunajski slavistiki po zadnji vojni.

Naj omenimo, da so izredno zanimivi prav prispevki tujih poznavalcev Cankarja, saj nam pričajo dovolj zgovorno o vplivu, zasidranosti in prisotnosti Cankarja in njegovega dela v tujini, zlasti med slovanskimi narodi.

Prav tako so za nas zelo zanimiva pričevanja jugoslovanskih poznavalcev Cankarja in njegovega dela, ki so na simpoziju govorili o Cankarjevem prodoru in uprizoritvah na drugih jugoslovanskih odrih, da ne govorimo o zanimivih interpretacijah in vrednotenjih Cankarjevega opusa v bratskih republikah.

Tako predstavlja torej drugi znanstveni zbornik lep zaključek Cankarjevega jubilejnega leta, saj bodo prispevki, objavljeni v zborniku, dragoceno dopolnilo in korak naprej k čedalje obsežnejši znanstveni in interpretacijski literaturi o Cankarju, ki nam s svojim delom vsak dan postaja dragocenejši in terja ne samo branje, temveč tudi preučevanje.

Zborniku so priložene originalne ilustracije Nore Lavrinove Hiše Marije Pomočnice, medtem ko je v secesijskem smislu knjigo domiselno opremila Irena Tršar. Zbornik so uredili Josip Vidmar, Stefan Barbarič in Franc Zadravec.

D. Ž.

Gospodarske novice od tu in tam

Najkasneje februarja letos bo Gorenje predstavilo jugoslovanskim kupcem nov barvni televizor, ki ga bodo izdelovali na temelju lastnega razvoja. Pravzaprav bo to celotna družina televizorjev. Posamezne vrste se bodo razlikovale po dodatnih funkcijah. Hkrati bodo predstavili nov električni kavni mlinček, plod vzajemnega sodelovanja z zahodnonemškim Bosc-Siemens Hausgeräte.

Predsednik predsedstva Slovenije Sergej Kraigher je v Črnomlju položil temeljni kamen za novo tovarno Gorenja, ki bo izdelovala kompresorje za hladilne agregate. Tovarna bo še letos dograjena. Vrednost naložbe znaša 200 milijonov dinarjev. Ko bo tovarna delala s polno zmogljivostjo, bo zaposlovala 500 delavcev. Tovarna — tako piše Delo — sodi v največje investicijske naložbe v Beli Krajini po vojni.

Primorske novice so objavile tik pred zaključkom starega leta kritičen članek o poslovnih rezultatih Iskrinega tozda Montaža v Spodnji Idriji. Članek sicer obravnava le pregled devetmesečnih rezultatov lanskega leta. Navaja, da je tozda pridela v tem času 13 milijonov dinarjev izgub, desetkrat več kot ob polletju. Direktor France Močnik — tako piše — meni, da je za tako slab poslovni rezultat kriva pomanjkljiva organizacija in slaba produktivnost znotraj tozda. Senco krivde pa prelaga tud-na skupne službe delovne organizacije v Železnikih, ki so prej opravljale zanje računovodske in druge posle.

SOZD EI iz Niša je objavila prve okvirne rezultate o lanskoletnem poslovanju. Dosegla je doslej največjo akumulacijo in vložila v sklade 250 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1976 so zakonske obveznosti narasle za 75 %. Zanje so oddvojili približno 100 milijonov dinarjev, s tem pa se je zelo zmanjšal dohodek.

Sodišče združenega dela v Kranju je odločilo, da mora Elektromehanika plačati nekdanjemu svojemu sodelavcu Marjanu Kregarju 15 tisoč dinarjev odškodnine za tehnične izboljšave, ki jih je prispeval pri svojem delu, ko je bil zaposlen v Iskri. Po mnenju predstavnikov Elektromehanike sicer kranjsko sodišče združenega dela nima pravice razsojati v sporu, ker o tem ni odločala arbitražna komisija, ki je v Iskri prva za razreševanje delovnih sporov, vendar sta se obe stranki na zadnji obravnavi pred senatom sodišča združenega dela sporazumeli s tem, da Iskra plača Marjanu Kregarju znesek 15 tisoč dinarjev.

V Mostarju so predstavniki SOZD Unis iz Sarajeva podpisali s švedsko tovarno LM Ericsson dogovor o kooperaciji telekomunikacijskih prenosnih visokofrekvenčnih naprav. V ta namen bodo zgradili v Mostarju novo tovarno, ki bo začela s proizvodnjo v drugi polovici letošnjega leta. Vrednost proizvodnje v novi tovarni bo znašala 100 milijonov dinarjev, zaposlenih bo po prvi stopnji 90 delavcev. Investicijskih sredstev bodo porabili 60 milijonov dinarjev.

Tudi SOZD Soko je začel graditi v Sutini pri Mostarju novo tovarno. Izdelovala bo hermetične kompresorje po naj-sodobnejši tehnologiji in sicer po licenci ameriške firme Tecumseh. Tržne raziskave so pokazale, da samo naša država potrebuje letno 1,200.000 takšnih kompresorjev, velike pa so tudi možnosti za izvoz. Tovarna bo zaposlovala 750 delavcev. Investicijska vlaganja so ocenjena na 772 milijonov dinarjev.

Reški „Novi list“ zelo pohvalno piše o humani potezi reške filiale. Iskra Commerce, ki je lani ob koncu leta obdaroval otroke klinike za otroške bolezni Kantrida in Center s tem, da so dobili televizor gama-senzor, sesalnik Iskra-AEG, likalnik in dva telefona. Za vse se je v imenu bolnih otrok zahvalil pacient Dragan Šimunović, učenec 5. razreda.

Egipt je naročil od francoske elektronske firme CIT-Alcatel instaliranje dveh telefonskih omrežij z elektronskimi ATC : E-10. Te centrale so instalirane tudi na Poljskem na temelju licenčnega dogovora s francosko firmo. Francozi so dobili naročilo prek mednarodnega konkurza, v katerem je sodelovalo osem svetovnih firm. Dogovor z Egiptom obsega 19 tisoč linij in računalniški center za krmiljenje telefonskih omrežij. Skupna vrednost se ocenjuje na 11 milijonov dolarjev.

Tudi Gorenje je objavilo že prve okvirne poslovne rezultate za lansko leto. Skupna vrednost proizvodnje je znašala nekaj nad štiri milijarde dinarjev, po vrednosti 33 % več kot leto dni prej. Blizu ene milijarde dinarjev je znašal izvoz. 8.000 delavcev, kolikor jih šteje Gorenje, je izpolnilo lanski proizvodni načrt 27. decembra.

Zvezni zavod za statistiko je objavil, da se je lani povečal družbeni proizvod realno za 7 % (leta 1975 za 3,6 %, leta 1976 za 3,9 %). Oseba poraba je porasla za 7 %, skupna poraba pa za 6 % v primerjavi s predhodnim letom. Tudi drugi podatki so ugodni, razen izvoza.

Ob koncu leta je bilo zaposlenih skupaj 5,1 milijona delavcev. Delo je lani našlo še 56 tisoč delavcev, v glavnem pripravnikov. Od 35 gospodarskih področij so vse napredovale, razen ladjedelništva. Lani smo izvozili za 89 milijard 200 milijonov dinarjev, a uvozili blaga v vrednosti 163 milijard dinarjev namesto, da bi izvoz povečali za 6,5 % in uvoz zmanjšali za 5 %.

Osební dohodki so minimalno porasli za 20 %, realno pa samo za 4 %. Navzlic velikemu porastu cen je bila torej življenjska raven boljša kot leto dni prej.

Po oceni zveznega zavoda za statistiko bo ob koncu letošnjega leta Jugoslavija imela 21 milijonov 875 tisoč prebivalcev.

Zbral in uredil Marjan Kralj

ZAHVALA Ob kruti, boleči izgubi ljubljenega moža in očeta PAVLA KONČANA se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem in sodelavkam TOZ D Števeci, sodelavcem poštnega oddelka Invest servisa za denarno pomoč, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni Jožici Petrič, Darji Zahradnik in Dragu Tavčarju za poslovilne besede ob odprtem grobu. žalujoči: žena Sonja ter otroka Matjažek in Tatjanca.	ZAHVALA Ob izgubi našega dobrega očeta JOŽETA JEŠETA se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem in sodelavkam T OZD ATC — posebno naročila in nove montaže TGA Reteče za izraze sožalja in denarno pomoč. Vsem iskrena hvala hčerki F rancka Peterlin in Jelka Jenko.
ZAHVALA Ob izgubi najine drage mame MARIJE TOMAŽIN se iskreno zahvaljujema vsem sodelavkam in sodelavcem iz elektro kontrole releja Tovarne TEA in iz kontrole reed kontaktnika Tovarne ATC za izraze sožalja in denarno pomoč hčerki Jožica Trškan in Ivanka Pečnik	ZAHVALA Ob težki izgubi moje drage mame MARIJE JENKOLE se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem gril motorja in številčnika v montaži števcev za izraženo sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti hčerka Zvonka Sajovec.
ZAHVALA Ob izgubi dragega očeta ALOJZA BAVDKA se iskreno zahvaljujema sodelavcem prvega in drugega nadstropja T ovarne TEA za izraze sožalja in izkazano pomoč hčerki Ema in Milena.	ZAHVALA Ob tragični in nenadni smrti moje drage in nepozabne žene MARIJE ZUPANČIČ izrekam iskreno zahvalo njenim dosedanjim sodelavcem iz TOZD „Žarnice“, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali vence in cvetje. Zahvala vsem, ki ste mi izrazili sožalje in sočustvovali z menoj, posebna zahvala pa vodstvenemu osebju za poslovilni govor žalujoči mož Lojze Zupančič.
ZAHVALA Ob smrti najinega dragega očeta IVANA ROGLJA se iskreno zahvaljujema sodelavkam in sodelavcem pakirnice TOZD Števeci ter kontrole in obdelovalnice TOZD TEA za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti hčerka Anica in sin Francelj,	ZAHVALA Ob izgubi moje drage mame IVANKE OMERSA se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem finančnega področja in Osnovni organizaciji sindikata ISKRA—IEZE za darovano cvetje in izraze sožalja Ivanka Posavec.

Dupljski maraton uspel

Nedeljskega III. dupljanskega smučarskega maratona „Po poteh Kokrškega odreda“ se je udeležilo 840 maratoncev iz vse Slovenije. Na odlično pripravljenih progah so maratonce nastopili na 25 km; vojaki, pripadniki JLA, teritorialne obrambe in milice ter pionirji in trimovci pa na 10 km dolgi progi. Maraton je bil pod pokroviteljstvom Slovenijalesa in sopokrovitelj Evlana iz Begunj, ZP Iskra in Triglav konfekcije.

Tekaška proga je bila speljana po krajih, kjer so se borili borci Kokrškega odreda in je potekala mimo spomenikov na Bistrici, Okroglem in v Strahinju. Med nastopajočimi je bila vrsta bivših borcev in smučarjev, državnih reprezentantov ter tudi 90 Iskrašev. Med udeleženci so bili med drugimi Gregor Klančnik, Janez Pavčič, Miloš Rutar, Roman Seljak, nekdanji reprezentant Brodnik, pa Boris Cavazza in drugi.

Najmlajši udeleženec dupljanskega maratona je bila pet in pol letna Andreja Grašič iz Križ, ki že pogumno stopa po očetovih stopinjah. Vinko Grašič je zaposlen v kranjski Iskri in je nekdanji reprezentant v tekih. Najstarejši udeleženec maratona pa je bil 66-letni Zdravko Šporn iz Žirovnice, ki je tekel na smučeh, ki jih je dobil 1936 leta iz Kanade. Prejel je pokal štaba Kokrškega odreda, kot najstarejši udeleženec maratona — borec Kokrškega odreda.

Največ udeležencev se je prijavilo za tek na 25 km. Na startu jih je bilo kar 563! Po končanem maratonu nam je ing. Anton Knap iz Kranjske Iskre povedal: „Pred dnevi sem nabavil tekaške smuči. Prvič sem tekel na smučeh in odločil sem se za tek na 25 km. Mislim sem da bo proga precej težja in napornejša. Proga je bila odlično pripravljena, vsa pohvala organizatorjem. Prihodnje leto pa se spet vidimo v Dupljah na IV. dupljanskem maratonu“.

Ob tekaški progi, ki je vodila mimo spominskih obeležij, znanih iz NOB se je zbralo več kot 3000 gledalcev, precej pa jih je bilo na cilju in so z dolgim aplavzom pozdravili zmagovalca maratona Rudija Kolandra iz

Kegljaško tekmovanje

Kegljaški krozek TOZD TELA — SVN je 9. januarja organiziral na kegljišču v Domu Maksa Perca novoletni kegljaški turnir, na katerem je sodelovalo 9 ekip Iskrinih temeljnih organizacij z ljubljanskega področja, Norvega mesta in Horjula. Tekmovali so na 6 x 100 lučajev mešano.

Na turnirju so se ekipe uvrstile takole:

1. TELA — SVN 2446 kegljev (Ravnič 429, Božič 418), 2. Iskra Commerce 2420 (Žnidarič 443, Filipič 442), 3. TV Sprejemniki 2418 (Doljak 452, Us 411), 4. Orodja 2346 (Baloh 424, Gorenc 418), 5. Tržaška 2303 (Slatinšek 436, Hatze 401), 6. Napajanja 2277 (Košmrl 395, Avbar 394), 7. Elektronika 2154 (Stanovnik 385, Jazbec 365), 8. Žarnice 1902 (Platiša 352, Urbanc 327), 9. Inženiringi 1402 (Cenčič 402, Krušič 378).

ZAHVALA Ob moji invalidski upokojitvi so se sodelavci TOZD ERO z izredno lepim darilom in obilico lepih želja poslovili od mene. Za vse se jim iskreno zahvaljujem in jim želim veliko delovnih in osebnih uspehov Rozalija Belcijan.
--

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniško, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željčeznov — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.
Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

RAZPIS ZA PREDLAGANJE KANDIDATOV ZA PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ OF V LETU 1978 Na podlagi pravilnika o podeljevanju občinskih priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda Žirija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZ DL Kranj OBJAVLJA pogoje in rok za predlaganje kandidatov za podelitev občinskih priznanj v letu 1978 Priznanja bodo podeljena ob obletnici ustanovitve OF v letu 1976 zaslužnim organizacijam in posameznikom, ki so z družbenopolitičnim delom, posamezniki, pa tudi z drugimi osebnimi kvaliteta, dosegli uspehe trajnejšega pomena pri razvijanju in uveljavljanju našega socialističnega samoupravnega sistema in odnosov. Upoštevani bodo zlasti tisti, ki prostovoljno opravljajo družbeno delo in izstopajo s svojo prizadevnostjo, požrtvovalnostjo in z delovnimi uspehi v svojem delovnem okolju. Kandidate za podelitev priznanj lahko predlagajo organizacije SZ DL in druge družbenopolitične organizacije ter organizacije združenega dela, delovne skupnosti in druge organizacije, samoupravne skupnosti, njihovi organi in posamezni občani. Predlogi morajo vsebovati osebne podatke in utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj kandidati prejmejo priznanje OF za leto 1978. Rok za prijave je 15. marec 1978. Kasnejših predlogov žirija ne bo upoštevala.
--

Lovrenca na Pohorju, ki je pretekel progo v eni uri in petih minutah, drugi je bil Franc Eržen, republiški mladinski prvak, doma iz Žirov, tretji pa Franci Ivančič iz Loške doline. Najboljša predstavica ženskega spola je bila Helena Bešter, zaposlena v Iskri Elektromehaniki, TOZD ERO, ki je med drugim premagala tudi Mita Trefalta.

REZULTATI

Maraton na 25 km — skupina do 35 let: 1. Kolander (Lovrenc) 1.05.00, 2. Eržen (Alpes), 3. Ivančič (Loška dolina)

skupina nad 35 let: 1. J. Pavčič (Lj) 1.08.00, 2. Reš (Radovljica), 3. Naglič (Gradbinec) Kranj.

skupina kmetov: 1. Miklavčič (KZ Šk. Loka) 1.18.02, 2. Šemenc (Emona), 3. Dolenc (KZ Šk. Loka).

ženske do 35 let: 1. H. Bešter (Jamnik) 1.22.00, 2. Popovič (VŠTK), 3. Fister M. (Jamnik)

ISKRA — Industrija elementov za elektroniko, TOZD Tovarna feritnih materialov FERITI, n. sub. o., Ljubljana, Stegne 19 vabi k sodelovanju zaradi razširitve poslovanja — VODJO KOMERCIALE višja ali visoka izobrazba ekonomske, tehnične ali organizacijske smeri. 3 leta odgovarjajočih delovnih izkušenj. OD 8.000 — 10.000 din. — VODJA KONTROLE KAKOVOSTI IN ZANESLJIVOSTI elektroinženir (I. ali II. stopnja), šibki tok. 2 leti odgovarjajočih delovnih izkušenj. OD 7.200 — 8.500 din. — RAZVIJALEC — TEHNOLOG elektroinženir (I. ali II. stopnja), šibki tok za delo pri razvoju induktivnih sklopov s feritnimi jedri. Zaželeno so odgovarjajoče delovne izkušnje. OD 6.000 — 8.000 din. — RAZVIJALEC — TEHNOLOG inženir fizike, kemije ali metalurgije za delo pri razvoju in raziskavah mehkih in trdih feritnih materialov. Zaželeno so odgovarjajoče delovne izkušnje. OD 6.000 — 8.000 din. — TEHNOLOG — ANALITIK DELOVNIH POSTOPKOV strojni inženir, zaželeno odgovarjajoče delovne izkušnje ali strojni tehnik z najmanj 3-letnimi odgovarjajočimi delovnimi izkušnjami. OD 6.000 — 8.000 din. — OPERATIVNI PLANER PROIZVODNJE inženir organizacije ali strojni tehnik. Zaželeno odgovarjajoče delovne izkušnje. OD 5.500 — 7.000 din. — NABAVNI REFERENT srednja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri, z znanjem strojepisja in sposobnostjo dela v nabavi. Zaželeno lastno prevozno sredstvo. OD 4.590 — 6.100 din. — KEMIJSKI TEHNIK za delo v laboratoriju. OD 4.200 — 5.500 din. — OBRATNI ELEKTRIKAR za samostojno vzdrževanje električnih instalacij, strojev in naprav. OD 4.500 — 5.800 din. — KV B RUSILEC za nastavljanje brusilnih strojev. OD 4.000 — 5.600 din. — EL EKTROMECHANIK za delo na meritvah. OD 3.600 — 4.300 din. — DELAVCE za delo v termični obdelavi, delo v turnusu in za delo na brusilnih strojih, delo v 2-izmenah. OD 3.500 — 4.200 din. — DELAVKE za delo v montažnem oddelku. Delo v I. izmeni. OD 3.000 — 3.400 din. — SNAŽILKO za čiščenje prostorov v popoldanskem času. OD 2.900 — 3.250 din. Prevozi delavcev na delo in iz dela so urejeni s tovarniškimi avtobusi na relaciji Kolodvor — Stegne z vmesnimi postajami. TOZD ima uveden premakljiv delovni čas. Zainteresirane prosimo, da pošljejo pismene prijave ali se osebno zgledajo v tajništvo TOZD FERITI'

Trimski tek na 10 km, moški: 1. Geč (Lj) 24.01, 2. Gregorič (Emona Lj), 3. Stancer (Šk. Loka)

ženske: 1. Sedej (SK Brdo) 26.32, 2. Grašič (Duplje), 3. Roblek (Kr). vojaški tek: 1. Kemperle (V. P. Kranj) 25.30, 2. Burič, 3. Ribnikar (vsi V. P. Kranj)

pionirji — 10 km: 1. M. Šturm (Alpes) 22.01, 2. V. Šturm (Alpes), 3. J. Velepec (Dol)

pionirke: 1. Kovač (Olimpija) 2300, 2. Reš (Radovljica), 3. Smrekar (Dol).

Predsednik organizacijskega odbora tretjega dupljanskega maratona Danilo Vrtač pa je povedal: „Prijetno sem presenečen nad udeležbo, saj je še enkrat večja od lanske, ko je nastopilo 419 udeležencev. Še v sredo se ni vedelo, ali sploh bo maraton, kajti snega je bilo v Dupljah dobrih 10 cm. Upam, da so bili tekmovalci zadovoljni in da jih bo drugo leto na IV. dupljanskem maratonu še več.“

Janez Kuhar